

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 420 · CENA 60,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,90 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,70 €
Holandija 2,00 €
Belgija 2,00 €
BIH 1,80 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,75 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 1,25 €
5. jun 2009.

KOBNI ZVEKET ZLATA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

420

Frenk Larami

KOBNI ZVEKET ZLATA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 420

Glavni i odgovorni urednik

Slavko Draginčić

Urednik

Viktorija Draginčić

Naslov originala

Frank Laramy

GUNS OF TEXAS

Recenzija i adaptacija

Milica Jovanov – Banić

Likovna obrada naslovne strane

Branislav Kerac

Tehnički urednik

Franjo Varga

Štampa: 27. V 2009.

Tržište: 5. VI 2009.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад
82-31 (5)

DOK Holidej / glavni i odgovorni urednik Slavko
Draginčić. – 1972, br. 1 -. – Novi Sad: Marketprint,
1972-, -21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.

ISSN 0353-0000

COBISS. SR-ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)

Štampa: Štamparija GRAFOPRODUKT d.o.o. Novi Sad, Desanke Maksimović 54

Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd

Glavni i odgovorni urednik: Slavko Draginčić. Urednik: Viktorija Draginčić

Naslov originala: Frank Laramy – GUNS OF TEXAS

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Milica Jovanov – Banić

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Ejb Samers više nije bio mlad, ali je sačuvao svoje navike istrajnog i nepopravljivog osobenjaka. Posedovao je oko hiljadu akri tekšaške zemlje u predelu oko gornjeg toka brze i nepokorne reke Sabine. Zemlju je sačuvao teškom mukom pa je i sada, u svojim zrelim godinama bio spreman da se bori protiv svakog ko bi pokušao da mu otme makar i jednu vlat trave. Naravno, imao je ljude koji su radili na imanju, no, desilo se da je toga letnjeg dana 1878. godine morao da se bori sam. I to protiv brojnijeg protivnika.

U stvari, sasvim slučajno je nabasao na kradljivce stoke. Nekoliko protuva menjalo je njegov žig malom stadu goveda za kojim je tragao skoro od izlaska sunca. Još sinoć, kada su kauboji okupili stado radi lakšeg čuvanja, primetio je da nedostaje dvadesetak ili nešto više grla. U početku je pomislio da su goveda odlutala za pašom ka podnožju planine Speniš Pik, ali kada su se tragovi više grla slili u jedan zajednički, jasan trag, posumnjao je da je neko lukavo i vešto okupio u krdo sa jasnom namerom da ih ukrade.

U tom trenutku bio je dovoljno blizu ranča da je mogao da se vrati i povede ljude u potragu, ali ponosni Ejb Samers nije želeo da njegovi kauboji pomisle kako ne može da se nosi sa problemom. U stvari, želeo je da dokaže i sebi i drugima da godine nisu uticale na njegovu hrabrost i odlučnost u opasnim situacijama.

I zaista, stari Ejb se nije plašio sukoba sa dvojicom naoružanih pljaškaša. Po načinu kako su radili i kako su bez greške izveli izdvajanje i teranje goveda bilo je jasno da se ne radi o početnicima. Naime, zatekao ih je u udaljenoj klisuri u brdima baš kada su od oblica mladih stabala zagradoili prostor sa obe strane dok su ostala dve stranice činili zidovi kamenite klisure.

U stvari, već je hteo da se vrati pošto je na stenovitom predelu izgubio svaki trag. Onda je slab dašak vetra doneo do njega zvuk prigušenog, bolnog rikanja sputanog govečeta i oštar miris kože i dlake. Digao je pogled prema nebu i primetio vijugav stub magličstog dima koji se dizao iz skrivene uvale.

Pažljivo je sjahao i nastavio pešice pošto je ostavio konja vezanog za

nisko drvce na žbunjem obrasloj padini brda. U ruci je nosio staru, bakarnom žicom i posebnim ekserima ukrašenu „vinčesterku” koja ga je godinama dobro služila.

Posle nekog vremena stigao je do vrha prevoja koji je udoljicu skrivao od pogleda i odatle, pažljivo pritajen u stenama, posmatrao kradljivce u njihovom prljavom poslu. Za trenutak je zažmurio i prepoznavši jednog od dvojice razbojnika, čvršće stisnuo pušku. Bilo je to melez Meskito, pola Indijanac pola Meksikanac koji se poslednjih dana muvao po gradu i okolini, uvek zaokupljen nekim „mutnim” poslovima i koji je uglavnom radio za onog prokletog trgovca i preprodavca stokom, Natana Krosa.

Znao je, takođe, da je Lang Brodi, jedan od poverljivih Krosovih ljudi viđen nekoliko puta u razgovoru sa Meskitom i to uglavnom u nekom uglu saluna ili pak zabačenoj, pustoj ulici. Znajući Krosa, ne bi ga čudilo da je taj nevaljalac nahuškao Meskita i drugog lupeža na goveda sa njegovog ranča. Jer, trgovac je već duže vreme želeo da se dočepa njegovog poseda, gotovo svakog meseca mu nudeći da ga otkupi.

Ejb je duboko uzdahnuo. Naime, činjenica da se dole u skrivenoj jaruzi nalazio jedan čovek Natana Krosa toliko ga je razbesnela, da je bez razmišljanja potražio najbolji polo-

žaj pre nego što opali prvi hitac. U toj ljutnji je zaboravio na opreznost i dok se polusagnut šunjao, zakačio je čizmom gomilu kamenčića koji su se otkotrljali niz padinu.

Bio je to za kradljivce znak za uzbu-
nu. Čim se zakotrljao prvi kamenčić oni su jednostavno odbacili gvožđe za žigosanje, pustili oboreno goveče i pojurili prema ogradi korala gde su ih čekali osedlani konji. Nisu se ni okrenuli niti pokušali da potegnu revolvere, očigledno svesni da bi to bilo nepotrebno gubljenje vremena. Samo su se bacili u sedla i nagnali konje u besomučni galop. Sve je bilo tako spontano i munjevito da je Ejb za trenutak ostao zbunjen.

No, brzina je bila kobna za Meskitovog saradnika koji je nogom promašio uzengiju i onda se neoprezno podigao u sedlu postavši tako uočljiva meta. Odmah zatim vinčesterka je grmnula i čovek se, pogođen u grudi, trgao u sedlu da bi zatim skljkao na zemlju poput vreće.

Ohrabren, Ejb je uzeo Meskita na nišan i puška je ponovo planula. No, melez je još uvek čvrstro sedeo u sedlu i polegnut po konjskom vratu, gonio životinju da trči što je moguće brže.

Strelac je glasno opsovao i ponovo nanišanio trudeći se da mu ruka ne zadrhti. No, Meskito je pribegao starom indijanskom triku i upola kliznuvši na stranu ostao da visi

na jednoj uzengiji, držeći se pritom za jabuku sedla. Na taj način onaj koji ga je gađao nije ga video pa je slobodnom rukom izvukao pištolj i sagnuvši se ispod povijenog vrata životinje, opalio u istom trenu kada je i Ejb povukao obarač.

Pogođen u desno rame, stari rančer se zateturao, okrenuo se nekoliko puta oko sebe da bi onda pao među stene i zatim se otkotrljao niz padinu. Pritom je bakrom optočenu vinčesterku ispustio iz ruku. Posle nekoliko trenutaka se zaustavio, zastenjao od bola i zakašljao se licem okrenutom prema prašnjavom tlu. Rukama je pritisnuo ranu da bi zaustavio krvarenje.

Za to vreme nešto dalje u jaruzi Meskitov konj se spotakao pogođen Ejbovim hicem: spretni melez je poleteo kroz vazduh i odskočio od zemlje kao lopta nastojeći da se otkotrlja što dalje od konja koji se stropoštao uz glasno njištanje.

Sa druge strane, Ejb Samers je stezao zube pokušavajući da odagna bol. Već deset godina nije bio ranjen i prosto je zaboravio kakve neprijatnosti može da prouzrokuje i manja povreda. No, ipak je morao da prizna da je imao vraški mnogo sreće. Ali svejedno, neće pustiti prokletog meleza da se tek tako izvuče!

Glasno je uzdahnio, skinuo opasač i stavio ga preko rane kako bi zaustavio krvarenje. S naporom je ustao

proklinjući godine, a zatim posrćući krenuo niz padinu do mestra gde je ležala puška. Lagano se sagnuo da je dohvati i od napora da se uspravi ponovo osetio bol. Malo se zaljuljao i to mu je spaslo život.

Jer, sa vrha padine odjeknuo je pucaj Meskitovog kolta. Tane mu je prosviralo pored glave pa je digao pušku, naslonio je na kuk i ubacio metak u cev. Opalio je u trenutku kada se začuo i drugi prasak kolta i okrznuo vrh melezovog šešira. Ne želeći da rizikuje, lupež se okrenuo i pobegao niz suprotnu stranu padine.

Ejb nije hteo da puca za njim. Umesto toga požurio je za konjem stenjući od bola u slabini koji ga je mučio i krvlju kvasio košulju, odnosno pojas pantalona. Čim se našao u sedlu snažno je poterao životinju i konj je pojurio uz padinu. Našavši se na vrhu ugledao je Meskita kako nešto niže beži ka reci, trčeći cik – cak kroz žbunje i šikaru.

Ejb je umirio konja i nanišanio. Tane nije pogodilo Meskita i melez se ubrzo izgubio u gušćoj šikari. Glasno psujući, Ejb je poterao konja niz brdo. Ubrzo je uleteo u žbunje savijajući glavu da bi izbegao šibanje grana i dalje nastavljajući da goni kradljivca. U jednom času ugledao je begunca na tren, a onda se ponovo izgubio u šipražju.

Meskito ga je čuo iza leđa. Znao je da je stari prekaljen, uporan i, uprkos godinama, još uvek veoma opasan. Nastavio je da beži povremeno se osvrćući za sobom i istrčao na ravnu šljunkovitu obalu. Posrnuo je i ponovo se okrenuo začuvši iza sebe topot kopita. Morao je da zastane jer je ugledao iza sebe namrgođeno lice Ejba Samersa koji je sa zamahnutom puškom jurnuo na njega.

Melez se vešto izmakao za svega nekoliko santimetara izbegavši gaženje. No, shvativši da je u nepovoljnijem položaju u odnosu na svoga protivnika koji je upravo podizao pušku, krajnjim naporom je dohvatio svoj šestometak i počeo da puca. Podigao je glavu i ugledao Samersovu ruku koja se neočekivano spustila. Uplašeni konj zbacio je svog jahača i on se ponovo bacio u stranu kako bi izbegao njegova snažna kopita. Uspeo je u tome i brzo se ispravio: video je da se životinja u trku udaljila, a onda se okrenuo i ugledao Ejba Samersa ispruženom u rečnom koritu, lica zaronjenog u plitku vodu.

Oprezno mu je prišao i posmatrajući mlaz krvi iz rane na vratu koji je bojio vodu u crveno. I već kada je hteo da se vrati na obalu, spazio je kako ispod tanke zelenkaste vodene skrame nešto svetluca u pesku. Pomislio je da je u pitanju komad bakarnog ukrasa koji je otpao sa puške i sagnuo se da ga dohvati. Hi-

tro je podigao sjajan predmet i iznenađeno podigao obrve.

Bio je to zlatni novčić sa španskim grbom na poledini iz 1776. godine.

Lupež je zastao kao ukopan ne znajući šta da uradi. No, to je trajalo veoma kratko jer ga je već posle nekoliko trenutaka obuzeo talas pohlepe. Ponovo se zagledao u vodu ne mičući nogama da je ne bi zamutio. Gotovo bez daha je šarao pogledom po mozaiku sitnih kamenčića naslaganih na dnu reke.

I zaista, u vodi je svetlucalo još nekoliko zlatnih i srebrnih novčića. Kleknuo je u vodu i grozničavim pokretom zario prste u šljunak. Lice mu se potpuno preobrazilo, a oči caklile od uzbuđenja.

Na Ejba Samersa je u potpunosti zaboravio.

* * *

Do Tajlers Lendinga moglo se doći na više načina.

Neki putnici stizali su u grad putujući lađom uz reku uživajući u izuzetnoj prirodi; planinski lovci i ostali koji su se vrzmali po divljini spuštali su se niz rečne brzake splavovima ili čamcima napravljenim od brezove kore dok bi jedan broj namernika prelazio reku Sabinu starom, ali još uvek dobrodržecom skelom. Ostali su se, pak, držali kopnenih puteva teško prohodnih u vreme jesenjih i

prolećnih kiša, ali sasvim pristojnih kada nije bilo padavina.

Sam Tajlers Lending bio je interesantan i uvek živ gradić: poslednja stanica za brodove koji su saobraćali rekom, odmorište za kopače zlata i lovce „zamkare” koji su zaradu tražili u brdima, stecište brojnih stočara i rančera iz okoline. Osim toga, bio je i omiljeno mesto mnogih prestupnika s obzirom na to da u mestu još nije bilo šerifa. S vremena na vreme grdski oci bi iznajmili nekog da „napravi reda” ako bi se stvari suviše zakomplikovale, ali to je bilo kratko. Po završetku zadatka isplaćeni ljudi su odlazili i život se nastavljao kao i ranije.

Zbog toga su vlasti Teksasa, tačnije rečeno novoizabrani guverner, ponudili Vajatu Erpu položaj šerifa sa sedištem u Tajlers Lendingu. Naravno, Vajat nije bio čovek koga su privlačili slava i moć, ali od tragične noći kada su mu kradljivci stoke ubili najmlađeg brata, nastojao je da u životu do kraja sprovede svoje geslo, a to je da svaki zločinac mora biti kažnjen za ono što je učinio. Zato je i prihvatio ponudu pod uslovom da njegova misija u gradiću na Sabini ne traje duže od pola godine. Zbog ličnog zadovoljstva ali i neraskidivog drugarstava odlučio je da mu se pridruži i Dok Holidej. Čovek iz Džordžije je uzjahao Miga i pošao prema gradu kao prethodnica. Zna-

jući da u gradu bez šerifa može svašta da se dogodi želeo je da proveri da li se neko od okorelih Erpovih i njegovih protivnika ne nalazi u Tajlers Lendingu.

Visok, širokih ramena, elegantan i vitak, svetlih, čeličnoplavih očiju i sa urednom tamnom kosom, Dok je ostavio snažan utisak na sve koji su mu se našli na putu.

Stigavši u grad, odmah se uputio u salun „Big River”.

Nemarno odgurnuvši leptir vrata, zakoračio je u ne baš prostranu prostoriju kojom je dominirao veliki, pompezno ukrašen šank, verovatno donesen iz nekog raskošnog gradskog restorana. Salun je bio pun gostiju i Dok se za trenutak namrštio udahnuvši vazduh pun mirisa jeftinih pića, duvana i znoja.

Laganim korakom se uputio prema delu šanka koji je bliži ulazu za kojim je stajalo manje ljudi. Nalaktio se na glatku površinu pokušavajući da uhvati barmenov pogled.

No, to mu nije polazilo za rukom. Naime, visoki krupni čovek sa keceljom oko struka pažljivo je slušao šta govori jedan od gostiju na donjem kraju šanka, čovek koji je bio u centru pažnje.

Strpljivo je čekao znajući da se nikada ne treba uzbuđivati zbog sitnica. Osim toga, razgovor koji je čuo počeo je da ga zanima.

– Ne znam kakav je to novac... – kazao je čovek koji je stajao u dnu šanka –... i nije me briga za to sve dok njime mogu da kupim ono što želim. Novčići su od zlata i srebra, a koliko znam to su zakonite valute plaćanja.

– Primiću taj novac u svako doba, Meskito – odvratio je barmen.

Pri pomenu tog imena Dok se neprimetno trgao. Malo je zažmurio dok je u ogledalu uprljanom od mušica pokušavao da vidi čoveka kome se barmen obratio. Da... tako je... Odmah ga je prepoznao. Kako je i mogao da zaboravi to lice koje se nalazilo na poternicama iznad čije fotografije je pisalo da „se traži zbog pljačke i ubistva”. Holidej ga nije video više od godinu dana ali je bilo sasvim izvesno da će ga se Meskito setiti. Naime, lupež je na levom ramenu nosio ožiljak od metka ispaljenog iz njegovog „linkolna”.

Sada je melez govorio o srebru i zlatu i Dok se mogao kladiti da do njih nije došao na pošten način. Zato se neprimetno umešao u gomilu nastojeći da čuje svaku izgovorenu reč.

– Liči mi na stari španski novac – rekao je neko pošto je pažljivo razgledao novčiće. – Ako ne drugi, a ono bar ovaj jedan... to je sigurno. Čini mi se stariji od ostalih.

– Vрати mi to ovamo, Krose! – odsekao je Meskito i Holidej je spazio kako lupež hitro uzima novčić iz

ruke nekog čoveka obučenog u prugasti sako i uštirkanu košulju sa tamnom mašnom.

Melezov postupak kao da je naljutio čoveka u sakou koji ga je ledeno odmerio.

Kros, promrmljao je Holidej sebi u bradu prisativši se da je dolazeći ulicom na jednoj zgradi preko puta video tablu sa natpisom „*Natan Kros, trgovac stokom i nekretninama*”.

– Mene inetersuje stari novac, Meskito – rekao je i Dok je u njegovom glasu jasno prepoznao napor da se obuzda –... i to baš kao što je ovaj zlatnik. Podseća me na „eskudos”, onaj koji su na obali nekada zvali „duplon”. Posle nekoliko varijacija taj novac je postao meksikanski pezos. Ali, neka me nosi vrag ako ovi novčići nisu stari bar sto godina!

– Znači, vrede dobru lovu, zar ne? – upitao je Meskito.

– Naravno da vrede. U njima ima pola tuceta srebra i bar pola unce zlata.. Gde si ih našao, Meskito?

Sa mesta na kome se nalazilo Holideju se učinilo da je meleza to pitanje uplašilo jer je na lice navukao masku nameštene ravnodušnosti. Stavljajući novčiće u džep, odvratio je nezainteresovano – Slučajno sam ih našao.

Trgovac se usiljeno nasmešio.

– Neka ti je sa srećom – dobacio je. – Naravno, bio bih zainteresovan da ih otkupim ako si voljan da pro-

daš. Hajdemo u moju kancelariju da porazgovaramo o tome.

Meskito se nekoliko trenutaka dvoumio, a onda ispio ostatak viskija iz čaše i klimnuo glavom.

– U redu – kazao je i krenuo.

Dok su njih dvojica išli prema ulazu, vrata su se širom otvorila i u salun je ušao portir hotela u kome je Dok odseo. Zastavši posle par koraka, pogledom je potražio visokog Džordžijanca.

– Dobro da ste tu, mister Holideje! – uzviknuo je glasno. – Tražili ste da vas obavestim kada se vrati kapetan broda Džeksonvil. E, pa, on se vratio i sada je u svojoj sobi...

– Holidej!

Meskitov kreštav, uzbuđen glas presekao je žagor u salunu kao revolverski pucanj. Lupež se brzo okrenuo ka Holideju i odmah ga prepoznao. Natan Kros je prvi shvatio da je u pitanju nešto čudno i brzo se izmakao povukavši za sobom i nekoliko gostiju.

Melez je ljutito opsovao i krenuo rukom ka revolveru.

Holidej nije ni pokušao da izbegne obračun. Uostalom, za tako nešto ne bi ni imao vremena. Istog sekunda kada je Meskitova ruka pošla ka revolveru, našao se na čistini i ruka mu je mahinalno poletela ka bedru. Pre nego što je prošao trenutak kratak kao treptaj oka, ruka sa „linkolnom” se podigla i gromki

tresak metka teškog kalibra zaglušio je prasak Meskitovog revolvera. Od udara taneta melez se zateturao i napravio nekoliko koraka unazad kako bi održao ravnotežu. Pokušao je da ispali još jedan hitac na Doka, ali to mu nije uspelo.

Za to vreme, „linkoln” je po drugi put grmnuo i Meskitovo telo se zgrčilo, a onda kao izbačeno iz katapulte proletelo kroz leptir vrata i sa treskom palo na drveni pod trema.

Posle toga se sve utišalo.

Holidej je laganim korakom prišao izlazu, raskrilio vrata i mirno odmerio mrtvog protivnika.

U salunu se začuo žamor, a onda su jedan po jedan, ljudi pohrlili napolje. Hotelski portir je lica belog kao kreč zapanjeno zurio u visokog kockara koji je mirno izbacio iz cilindra dve prazne čaure i na njihovo mesto stavio nove metke. Ljudi su se tiskali oko njega hvaleći do tada neviđenu brzinu i briljantno rukovanje pištoljem.

– Paklena stvar!

– Da li ste videli? Ustrelio ga je iako je Meskito prvi potegao!

Kada je Natan Kros prišao i kleknuo pored tela Dok se namrštio. No. videvši da je trgovac okrenuo poginulog na leđa i zavukao mu ruku u džep lice mu se još više smračilo.

– Šta to, do vraga, radite čoveče? – upitao je ozbiljno.

– Pa... on je radio dosta poslova za mene i mislim da mi to daje pravo da uzmem one stare novčiće. Ionako sam nameravao da ih otkupim.

Holidej pruži levu ruku dok mu je desna i dalje bila na dršci „linkolna”.

– Dajte ovamo da ih pogledam.

Natan Kros sumnjičavo žmirnu.

– Mislim da imam preče pravo, mister – odvratio je zveckajući novčićima.

Dok mu nije odgovorio. Samo je čvršće stisnuo dršku revolvera izrađenu od slonovače i uputio trgovcu prezriv pogled. To je za Krosa bilo više nego dovoljno: lagano, protiv svoje volje spustio je novčiće u ruku koju je Holidej u međuvremenu ispružio.

Pažljivo je osmotrio savršeno okrugle i malo izlizane novčiće koji su bili u prilično dobrom stanju. Dva, tri sledeća bili su grubo iskovani, bez datuma izrade, sa jedva vidljivim obrisima utisnutog žiga. Dok je u njima prepoznao rukom kovane srebrne primarke koji su verovatno bili od stariji od stotinu godina i poticali još iz vremena konkvistadora.

– I niko ne zna gde ih je našao, je li Meskito? – rekao je trgovac kratko.

– A sada, mogu li ih dobiti natrag, mister?

Holidej se zamislio. No, pre nego što je doneo bilo kakvu odluku na ulici se začulo trupkanje potkovanih

kopita a pažnju gomile privukla je mala grupa ljudi. Jahali su lagano, vodeći za sobom konja preko čijih leđa je ležalo presamićeno telo nekog čoveka. Na čelu je jahao kauboj ozbiljnog lica koji se zaustavio pored privezišta za konje i osmotrio prisutne.

– Ono na konju je Ejb Samers – rekao je mirno – a ovaj vezani mrkov pripadao je njemu. Ko ga je dojahao?

– Meskito – dobacio je neko iz gomile koja je u međuvremenu malo ustuknula tako da je kauboj mogao da vidi telo ispruženo na tremu.

Kauboj je osmotrio ubijenog i klimnuo glavom.

– Zahvaljujemo onome ko je to učinio... Ejb je odjahao u preriju da potraži neka nestala goveda. Zabrinuli smo kada se nije vratio pa smo pošli da ga potražimo. Našli smo ga mrtvog u reci, a blizu njega jednog mrtvog kradljivca stoke... i jedno gvožđe za žigosanje. Našli smo i stoku sa prepravljenim žigom. Čini mi se da je Ejb uhvatio kradljivca na delu i da je došlo do pucnjave...

– Izgleda da se tako nešto dogodilo. Dakle, hoćete da kažete da je i Meskito jedan od kradljivaca – izustio je Natan Kros.

Kauboj ljutito odmeri trgovca.

– Tvrdiš li, možda, da je bilo drugačije, Krose? Pa dojahao je na Ejbovom konju!

Kros slegnu ramenima.

– Možda ste u pravu. U svakom slučaju, meni je svejedno, iako stvarno žalim što je stari Ejb tako prošao.

– Kladim se da si iskren – progundao je kauboj podsmešljivo. – Ali, ipak ti neće uspeti da staviš tvoje šape na njegov ranč, Krose. Ejb je za sobom ostavio kćer, ti to znaš. Ona je učiteljica u Dalasu – dodao je, začutao za trenutak i pljunio Krosu pred noge. – Ranč će pripasti njoj.

Kroz se uzdržao, ali je Holidej primetio grč na njegovom licu i ljutito stezanje vilica.

– Tako misliš? U redu, neka ga nasledi ako je to njeno pravo. Možda će biti zainteresovana da ga proda. A ja ću joj ponuditi da otkupim imanje. Naravno, posle pristojnog protoka vremena – kazao je trgovac i okrenuo se prema Holideju. – Mogu li sada dobiti te novčiće?

Pre nego što je Dok uspeo da odgovori kauboj je sjahao i stao između njega i Krosa. Tada je kod Džordžijanaca prvi put ugledao novčiće u ruci. Nije pružio ruku da ih uzme već je zainteresovano upitao – Ko ste vi?

– To je čovek koji je ustrelio Meskita, Ajk – dobacio je neko iz gomile i kauboj je lagano klimnuo glavom kao čovek koji počinje nešto da shvata.

– Dugujem vam zahvalnost, mister – rekao je i iz džepa košulje izvadio

stari novčić sličan onima koje je Dok držao u ruci. Kada smo Ejba izvukli iz reke u pesku ispod njega našao sam ovo. Ne znam da li mu je ispalo iz džepa ili se i ranije nalazio u vodi, a on samo pao preko toga. Ali... vidi se da ovaj komad liči na one koje držite u ruci. Vraški liči!

Holidej je klimnuo glavom jer je sličnost zaista bila očigledna.

– Čini mi se da ću ih malo zadržati.

– Kakvo pravo imate da ih zadržite? – zapitao je Kros grčevito stežući pesnice. – Zar zbog toga što ste ga ustrelili?

– Baš tako. Ovde nema šerifa koji bi po sili zakona bio obavezan da čuva Samersovu imovinu. Ko je onda kvalifikovaniji od mene da njegovoj naslednici preda ono što je bilo njegovo? Meni se čini da je Meskito ukrao ove novčiće od Samersa pošto ga je prethodno ubio. Ili ih je našao u reci, što znači na Samersovoj zemlji. Prema tome, treba da pripadnu njegovoj kćerki, a ja ću joj ih predati.

– Ah, dođavola sa vašom pričom! – prasnuo je Kros ubrzano dišući. – Slušajte, ja sam stručnjak. Ja... ovaj... skupljam starinski novac. Zato ne znam od kakvog interesa bi ti novčići bili za jednu... učiteljicu koja živi u Dalasu, stotinu milja odavde?

– A zbog čega su vama toliko interesantni? – upitao je Holidej.

– Pa rekao sam već! Ja sam kolekcionar!

Holidej odmahnu glavom.

– Pa... može biti da ovi novčići imaju veliku vrednost. Ne znam ništa o tome, ali ću se baš zato postarati da ih Samersova kći dobije.

Stavio je novčiće i džep i ćutke klimnuo glavom pošto mu je kauboj Ajk predao i onaj koji je držao u ruci. Pritom je pogledao u Krosa lukavo se smešeci.

Trgovac ljutito planu.

– Mislim da jedan običan stranac nema većeg prava na tako nešto od nas, Ejbovih sugrađana. Možda ste skitnica ili nešto još gore – dodao je pokušavajući da uzbuni prisutne.

Dok potapša dršku „linkolna”.

– Ovo je jedino ovlašćenje koje trenutno imam, Krose. Ako nameravate da mi ga osporite niko vas ne sprečava. Samo napred!

Kros je pocrveneo, besno odmerio prisutne i žurnim korakom se udaljio.

Holidej ga je ispratio pogledom dok mu je na ozbiljnom licu i dalje lebdeo onaj ledeni, preteći izraz.

III

Došavši u Tajler Lending, Dok Holidej nije imao razloga da krije svoj identitet niti cilj zbog koga je došao. Jednostavno se predstavio punim imenom i prezimenom jer je došao

kao prethodnica zakona i nije se osećao nimalo neprijatno.

Kada se u gradu poput munje proneo glas da je u gradu čuveni revolveraš, neki su se odmah setili obračuna kod „OK Korala” i njegovog drugovanja sa Vajatom Erpom. Zato nije čudo što su u Doku sada videli jedinog predstavnika zakona u krugu od sto milja.

Ali ta ideja je brzo izbledela zbog svega što se sada dogodilo. Već posle nekoliko časova boravka u gradu, Dok je shvatio da će ga većina građana pamtititi po njegovoj brzini potezanja pištolja, odnosno po tome kako je ustrelio kradljivca stoke Meskita... i po načinu na koji je zbrisao autoritet Natana Krosa.

Naravno, trgovcu tok događaja nije išao na ruku. Kada je kao furija napustio ljude, prešao je preko ulice do svoje poslovnice, osuo paljbu na zaposlene činovnike i izdrao se na malog kurira naredivši mu da odmah pronađe Langa Brodija. Posle toga se zatvorio u kancelariju, pri ulazu toliko tresnuvši vratima da su stakla popucala i rasula se po podu.

To ga je osvestilo i opomenulo da se smiri.

Nekoliko puta je duboko udahnuo, zavalio se u stolicu sa visokim naslonom i uzeo jednu od debelih, finih cigara. I, tek što je povukao nekoliko dimova pojavio se Brodi.

Bio je to neuobičajeno visok, snažan čovek slomljenog nosa i bokser-skog lica punog ožiljka. Iako je u opasaču nosio revolver sa cilindrom od šest metaka, odavao je utisak čoveka koji sve stvari rešava pesnicama.

– Šta se desilo? – upitao je videvši slomljeno staklo na podu.

– Ne obraćaj pažnju na to. Nego... trebalo ti je dosta vremena da dođeš.

Brodi je slegnuo ramenima, uzeo jednu stolicu, okrenuo je, i lagano se spustio oslonivši se bradom na nason.

Kros odbi nekoliko dimova.

– Pogledaj kroz prozor, druškane. Hajde... pogledaj!

Ovaj je preko volje ustao, prišao prozoru i pogledao na glavnu ulicu.

– Evo gledam!

– Vidiš li pred salunom jednog visokog čoveka u tamnom odelu sa belom košuljom i tamnom kravatom?

Brodi pomeri zavesu.

– Ham...spazio sam jednog takvog – kazao je posle nekoliko trenutaka.

– Ima tamni šešpir sa širokim obo-dom, nosi težak „linkoln” u futroli sa otvorenim vrhom i opasač sa bakarnom kopčom. Reklo bi se da ima oko dvadeset sedam, dvadeset osam godina.

– Da, to je on. Zove se Dok Holidej. Jesi li čuo za to ime?

– Kako da ne. Šta on traži ovde?

– Ne znam. Ono što je za nas važno je da je pobedio Meskita iako je ovaj već izvukao revolver!

Brodi iznenađeno podiže glavu.

– Nemoguće!

Kros je ustao, prišao mu i pogledao na ulicu.

– Lično sam bio prisutan i sve sam video. To je najopasniji revolveraš koga sam ikada video. A što je vrhunac svega, odličan je prijatelj čuvenog Vajata Erpa!

– Onog šerifa?

– Da, baš njega.

Brodi je još jednom odmerio Holideja koji je upravo uzjahao Miga. Skupio je usne i tiho zviznuo, a onda se okrenuo prema Krosu.

– Oho...ho! Misliš li da je guverner našao nešto o tvojim poslovima sa kupovinom zemlje i da će onaj žaca doći ovamo?

– Ne znam. Nije me briga šta je sa guvernerom ali, ne bih voleo da pored ove zmije vidim i onu policijsku njušku.

– I zbog toga što nisi siguran šta se sprema, želeo bih da udesim neki nesrećan slučaj, zar ne?

Kros ga je hladno pogledao.

– Čitaš mi misli. Samo, to ćeš morati da izvedeš negde van grada, na putu... Znaš, stvar ne bi trebalo da izgleda kao nesrećan slučaj, više kao pljačka... Hm, taj čovek nosi sa sobom zlatne i srebrne novčiće za koje sam zainteresovan.

– Nije ni čudo. I ja bih bio...

– Nije ono što misliš. U pitanju je stari novac koji je Meskito našao nagde na Samersovom imanju, ali ga je Holidej ubio pre nego što sam mogao da saznam gde.

– Stari novac? Kakav stari novac?

Brodi je pogledao Krosa ispod oka.

– Misliš li da su novčići deo...?

– Može biti – prekinuo ga je Kros oštro. – Hoću da taj novac pažljivo prostudiram. I hoću da Ajk Mak Kejb bude obrađen. On je našao novac ispod Samersovog tela. Ako ga nije pronašao onda mu je bio u džepu i ispao u trenutku kada ga je Meskito ubio. Dakle, te stvari moram znati – kazao je, za trenutak zastao, a onda kao da se nečega prisetio. – Holidej je verovatno na putu za Dalas i zato pođi i donesi mi te novčiće. I svrši sa tim prokletim revolverašem... – dodao je mnogo tiše. – Učini to za naše zajedničko dobro. Da li si me shvatio?

Brodi lagano klimnu glavom.

– Naravno! Prepusti to meni, Nate. Do večeri ćeš imati taj novac na stolu.

– Postaraj se da ga imam – promrmljao je Kros, odbio još jedan dim i odgegao se do stola. Kada je Brodi izašao, nagorelim palidrvcem razgrnuo je pepeo u pepeljari tako da je lepo mogao da vidi medaljon ugraviran na njenom dnu.

Bio je to stari španski novac „osmak” na kome su bile utisnute reči: „Filip IV De Gratia 1665”.

Prešao je vrhom preko reljefnog otiska i srce mu je brže zakucalo.

IV

Ovoga puta vilin konjic je spasao Doku život.

Naime, napustio je Tajlers Lending u kasno jutro i lakim kasom se uputio ka zapadu, putem koji je vodio za Dalas. Dok je jahao razmišljao je o tome kako se na reci, tačnije rečeno u samom gradu, nešto kuva.

Natan Kros je pokazao suviše interesovanja za novčiće koje je nosio u džepu. Uz to, izgledalo je da su Meskito i njegov pomagač ukrali nekoliko Samrsovih goveda i ubili starog kada je pokušao da ih u tome spreči. No, on je slutio da se u svemu krije nešto dublje i ta sumnja ga je neprestano zaokupljala dok je lagano jahao obalom reke.

Tako je bilo sve do mesta koje se zvalo Snejk Brejd. Posle svega nije imao vremena da brine o slutnjama već o tome kako da izbegne metak ubice iz zasede.

Naime, naišavši na tanak jezičak peska i šljunka koji se kao bela papirna traka pružao ka zelenomrkoj reci, Dok je usporio Migov kas. Do tada jasan topot kopita iznenada je zamukao i on je u obližnjem žbunju

začuo zujanje nekog insekta. I baš dok je konj lagano prelazio čistinu, Holidej je, vođen radoznalošću pogledao u tom pravcu i – spazio jednog od najljepših vilinih konjica koje je ikada video. Imao je krilca svetloplave boje sa tamnim ivicama, dok im je sredina bila prošarana žutim tačkicama. A u centru oba krilca nalazila se po jedna malena, crvena mrlja.

Podstaknut nekom unutrašnjom silom skinuo je šešir i nagnuo ga na jednu stranu nastojeći da uhvati konjica. Pritom je promašio i zamalo izgubio ravnotrežu.

U istom trenu pored levog uha je začuo neko zujanje, mnogo jače i stvarnije od ovog zujanja insekta. Tek tada je razaznao prasak puške.

Umesto da se ispravi u sedlu, još više se sagnuo i priljubivši se uz bok konja, zakačio se rukom za jabuku sedla. Glave priljubljene uz konjski vrat doviknuo je životinji da krene i poterao je što je brže mogao. Sledio je još jedan pucanj pa još jedan... ali su sva samo razrovala meki pesak pored reke.

Na osnovu toga zaključio je da je puška spuštена suviše nisko.

Bacio je kratak pogled iza sebe i ugledao oblačiće barutnog dima, a zatim i snažan bljesak. Naime, nepoznati je rešio da ispali i četvrti metak koji je takođe promašio. Dakle, napadač je bio loš strelac pomislio

je Dok i to ga je navelo da se odluči. Zato je, umesto da beži i traži zaklon, u magnovenju rešio da pođe u napad i uhvati osobu u zasedi.

Ponovo je snažno podbo konja i okrenuo se prena žbunju vadeći revolver iz futrole. Ispalio je dva hica i jasno čuo kako se kuršumi odbijaju o stene. Utom je došao do žbunja i okrenuo se u stranu kako bi se zaštitio od šibanja grana. Probivši se kroz prvi „kordon” ugledao je napadača kako iskače sa mesta zasede i beži. Pogledao je i učinilo mu se da je puška koju je nosio nekako mala prema njegovom snažnom i razvijenom telu. Kada se begunac okrenuo u nameri da nanišani na čoveka koji ga goni, Dok je za kratko ugledao njegovo lice „ukrašeno” ožiljcima i deformisano od udaraca. Tek upola okrenut, begunac je digao ruke, ali Holidej je podigao revolver i munjevito ga tresnuo drškom po glavi. Čovek je pao i počeo da se kotrlja tako da je Holidej imao vremena da se pribere.

U stvari, zategao je vođice što je više mogao i Mig je zastao kao ukopan. Već sledećeg trenutka video je kako nepoznati vadi revolver. Iako je bio u prednosti i mogao da ga ubije, želeo je da ga uhvati živog. Zato je mamuznuo konja koji je jurnuo napred i naleteo na čoveka koji se spremao da opali. Od jačine sudara ubica je ispustio revolver i odleteo

preko jarka iza koga je maločas čekao u zasedi.

Držeći ga na oku, Dok je kliznuo iz sedla i preskočivši jarak prišao lupetu koji se borio da povрати dah.

– Dakle, da čujem ko si i koju igru igraš, mister? – upitao je. – I ne zaboravi da te držim na oku.

Brodi se sa mukom uspravio teško dolazeći k svesti. U očima mu se mogla pročitati mržnja pomešana sa bolom zbog mnogobrojnih udaraca i ogrebotina po licu i telu.

– Svrši sa mnom što pre, mister – progundao je čim je došao do daha. – Uradi to ili... kunem ti se da ću te ubiti!.

Holidej ga je mirno odmerio, a onda pažljivo nanišanio i pritisnuo obarač.

Brodi nije očekivao da će Dok pucati pa je prebledeo kao kreč kada mu je metak prozviždao pored uha. Zbunjeno je trepnuo i pao u meku, rastresitu zemlju.

– Oh... pravi pakao – promućao je jedva čujno.

Holidej je ponovo zapeo oroz i u asolutnoj tišini metalno „klik” dobilo je jeziv prizvuk. Zatim je opet nanišanio i opalio.

Ovoga puta tane se zarilo nekoliko santimetara daleko od Brodijevo lice. Iznenadeno je poskočio u stranu dok mu je iz jedne ogrebotine tekla krv. Kada je Džordžijanac ponovo podigao kolt, on je zavapio

– Stani! Ti druguješ sa policajcima i sigurno si pošten. Zato... Znaš, ovo što nameravaš je pravo, hladnokrvno ubistvo.

– Je li? A šta si ti nameravao sa mnom? Da me ponudiš kolačima?

– Ja.. ja sam švorc.. – promućao je nerazgovetno – I činilo mi se da možda imaš nekoliko dolara...

– Ah, tako. Dobro, recimo da ti verujem. A sada skini košulju i pantalone! Brzo! – naredio je Dok ljutito.

Brodi ga je iznenađeno odmerio ali naredbodavac je bio neumoljiv. Sačekao je da se Brodi skine, a onda je protresao iznošeno, znojem natopljeno odelo i pregledao džepove. Nešto preko dvadesetak nađenih dolara ponovo je spakovao u vreću i bacio mu u lice. Iz zadnjeg džepa je ispalo pismo kao i neki račun koji je Dok mahinalno preleteo pogledom.

– Ti si Lang Brodi i radiš za Natana Krosa?

– Radim za sebe – promumlao je ovaj. – Za Krosa sam slučajno obavio neki poslić pa mi je platio taj račun.

– I Meskito je samo povremeno radio za Krosa – dobacio je Holidej i uzeo Brodijeve čizme. – Dobro, reci tvome gazdi da ću ga možda ponovo videti. A sledeći put kada se sretne mo nećeš imati priliku da me vidiš kada odlazim! U stvari, nećeš biti u stanju bilo šta da vidiš!

Rekavši to, Džordžijanac je uzjahao konja i krenuo.

Brodi je ostao da stoji nekako čudno ukrućen i sa prigušenom kletvom na usnama. Holidej je sa sobom poneo njegove čizme i odelo što ga je dovodilo do očajanja. Stegao je šake u pesnice i svom snagom lupio jednu o drugu.

Zatim je lagano krenuo.

No, neravno šljunkovito tle brzo mu je našuljalo bose tabane nenaviknute na grubu podlogu. Ljutito psujuću odgegao se do jednog položenog debela glasno proklinjući sudbinu koja ga je snašla. Kada je odmorio osvrnuo se oko sebe pokušavajući da pronađe nešto što bi mogao da iskoristi umesto obuće. Nabrao je obrve kada je malo dalje u travi ugledao neki predmet...

Bio je to stari novčić koji je verovatno ispao Holideju. Lagano je klimnuo glavom jer je imao bar nešto od onoga što je Kros želeo.

No, bilo kako bilo, neće se smiriti dok ne vrati milo za drago tom prokletom kučkinim sinu, Doku Holideju. A vratiće mu sa kamatom i to tako da će ga zauvek pamtiti.

Niko neće praviti budalu od Langa Brodija, zaključio je i nehotice stisnuo novčić.

V

Vajat Etp je pažljivo saslušao Dokov izveštaj o događajima u Tajlers Lendingu.

– Sam grad ne izgleda loše – zaključio je Džordžijanac. – Većina građana su dobri ljudi koji poštuju red i zakon. Ali ipak mi se čini da se tamo nešto kuva. Dosta šljama navire sa svih strana i treba raščistiti situaciju pre nego što se stvari još više komplikuju. Što se tiče puta, mislim da je najbolje otići da Džeksonvila, a onda uhvatiti brod za Tajlers Lending.

Vajat odmahnu glavom.

– Na nesreću, ne mogu odmah da krenem, prijatelju. Guverner dolazi u inspekciju pa treba da ostanem bar još nekoliko dana u Dalasu. Osim toga, dogovorio sam se sa Rupom Harvudom da svojim brodom dođe uzvodno do Tajlers Lendinga. Ako mu to uspe osvojiće i tržište u Dalasu...

Holidej zažmiri. Taj Rup Harvud bio je vlasnik nekoliko klanica, hotela i jedne parobrodske kompanije.

– Rup Harvud? Otkuda si ti u tako dobrim odnosima sa njim?

Vajat se diskretno osmehnu.

– To je mala tajna, ali tebi mogu da kažem. Uložio sam nešto novca u njegovo preduzeće i stalo mi je da napreduje. Znaš, šerifska penzija nije baš velika... ako je čovek uopšte doživi.

Dok ga pogleda ispod oka.

– Tako dakle? Onda mu treba pomoći da se ustoliči u Tajlers Lendingu. Treba odmah otići tamo.

– Na žalost, moraćeš da kreneš sam. Ja ću ti se pridružiti za nekoliko dana.

– Znači, opet „u se i u svoje kljuse“ – promrmlja Dok. – Ali, zaboravio si nešto, prijatelju.

Vajat ga upitno odmeri.

– Šta to?

– Samersovu kćer. Treba da joj predam španski novac i saopštim joj vest o očevoj smrti. To nije baš laka dužnost.

– Da, znam. Da li si pronašao njenu adresu?

– Jesam. Zahvaljujući tvojoj preporuci ovdašnji šerif je bio veoma ljubazan.

– Onda je sve rešeno, zar ne? O svemu smo se dogovorili, Dok. Ako se ne dogodi nešto nepredviđeno, naći ćemo se u Tajlers Lendingu kroz nedelju dana. A dotle neka te sreća prati.

Dva prijatelja su se pozdravila i krenula svaki na svoju stranu: Vajat Erp u gradsku većnicu gde se očekivao dolazak guvernera Adamsa, a Dok Holidej u obližnju kockarnicu.

U prvom deljenju dobio je karo kečeve.

To ga je navelo na sujevernu pomisao da mu predstoje burni događaji.

VI

Kao što to u većini slučajeva biva, desilo se nešto nepredviđeno.

Naime, Samersova kći je iznenađeno zatražila prijem kod guvernera Adamsa, ubedivši Doka da je tako nešto neophodno jer se radi o važnoj stvari za budućnost Teksasa. Pošto je devojka završila studije istorije Holidej je pretpostavio da je ovaj zahtev u vezi sa starim novčićima koje joj je predao. Sve je brzo dogovoreno tako da su se već sutradan našli u Adamsovom kabinetu.

Džuli Samers je bila obrazovana i samostalna devojka, veoma elegantna i lepuškasta.

– Šta mogu da učinim za vas, mis Samers? – upitao je guverner posle pozdrava i nekoliko rečenica koje je razmenio sa Holidejem. – Pre toga bih želeo da kažem kako mi je zaista žao zbog vašeg oca – dodao je mnogo tiše. – Iako ga nisam lično poznavao, čuo sam da je bio čovek velikog ugleda. Dakle, ako ima nešto što bih mogao da vam pomognem i olakšam vam položaj, samo recite.

– Hvala na brizi – ali neće biti potrebno da se trudite – odvratila je devojka samouvereno, sklanjajući nekoliko svetlih uvojaka sa čela.

– Mogu sama da se staram o svojim poslovima. Kod vas sam došla zbog nečega što se tiče države Teksas.

Svi sem Holideja bili su iznenađeni. Guverner je trepnuo nekoliko puta i laktovima se naslonio na površinu bogato izrezbarenog pisaćeg stola.

– Nisam sasvim siguran da sam vas razumeo, mis Adams – kazao je.

– Stvar je prosta – odvratila je devojka, i iz svoje tašne izvadila malu kožnu kesu uvezanu vrpcom. Lagano ju je otvorila i izručila njen sadržaj na guvernerov sto.

Holidej je odmah prepoznao stari španski novac koji joj je doneo iz Tajlers Lendinga: zlatni eskudosi caklili su se među potamnelim realima.

Plavokosa lepotica je pogledala u Doka.

– Vi, naravno, znate da su ovi novčići nađeni na ranču moga oca, to jest na njegovom imanju, baš tamo gde ga preseca reka Sabina. Ne znam tačno gde, ali sam ubeđena da će Ajk Mak Kejb biti u stanju da nam pokaže to mesto.

– Nama? – začudio se Adams.

Ona se dobroćudno nasmešila.

– Pa, meni i... jednom ili dvojici ove gospode – odvratila je pokazujući rukom prema Holideju i Erpu.

– Mis, ja ipak...

– Biće vam sve jasnije ako mi dozvolite da sve ispričam i svoja pitanja ostavite za kasnije. Znam da ste vrlo zauzeti ali verujte mi kada kažem da je zaista neophodno.

– Ako tako mislite...

– Ubeđena sam. Dakle, kao što znate, ja predajem istoriju u novoj visokoj školi i nedavno sam radila

na tezama za doktorat koje se odnose na istoriju „mladog” Teksasa.

– Mislite na naše otcepljenje od Meksika? – prekinuo je guverner.

– Da, da – potvrdila je devojka nestrpljivo. – Znate, neću da vas zamaram mnoštvom činjenica, ali u ovom momentu interesuje nas samo jedan period, a to je godina 1836. Tada je Sem Hjuston potukao Santa Anu posle čega je ugovorom potpisanim u San Džakintu okončan rat sa Meksikom. Mir je zaključen i ugovor potpisan, no, ne znam da li vam je poznato da je jedan meksički garnizon odbio da se preda. Bio je to garnizon u tvrđavi Nagodočes u istočnom Teksasu. Onda je Hjuston poslao jedan odred vojnika pod komandom pukovnika Bardena da slo-mi to poslednje uporište otpora. Ali kada je Barden stigao tvrđava je bila napuštena. Meksikanci su opljačkali njihove crkve, svetilišta i odneli svo zlatio i srebro koje je tamo decenijama sakupljano. Neki izvori kažu da general Santa Ane nije imao novca da plati vojnike i da je zbog toga provalio u magacine stare kovačnice Kaza de Moneda u Meksiko Sitiju, natovario karavan mazgi srebrnim i zlatnim novcem koji su još davno iskovali konkvistadori, ali ga nikada nisu poslali u Španiju.

– Čuo sam te priče – ubacio se Holidej. – No, smatrao sam da je reč o legendama. Teksas je pun takvih

priča, a ona o nestalom karavanu Santa Ane je jedna od najpoznatijih.

– Ne govorim o karavanu Santa Ane – objasnila je Džuli strpljivo.

– Reč je o nekoliko sanduka reala i eskudosa koji su poslali trupama na severu pre nego što je potpisan ugovor o miru. Pretpostavljam da su neki vojnici, videći da je poraz neizbežan, prigrabili taj novac i pobešli. Može biti da su baš oni bili ono poslednje uporište otpora o kome je maločas bilo reči. U svakom slučaju, odred pukovnika Bardena gonio je Meksikance na sever, sve do planine Speniš Pik. Da bi sebi olakšali napredovanje, Meksikanci su bacili u Sabinu nekoliko topova koje su vukli sa sobom. Dakle, u planini se odigrala borba na žovot i smrt u kojoj su Meksikanci izginuli do poslednjeg. Preživelo je samo nekoliko ratnika koje je Hjuston vratio u zemlju kada su bili u stanju da putuju. Ali, ukradeni novac nikada nije pronađen.

– Možda zbog toga što nije ni postojao – dobacio je Erp.

Devojka ga blago odmeri.

– Postojao je, mister. Meksikanci su godinama tragali za tim blagom na očevoj zemlji. Sa nekima je morao da vodi prave bitke, verujte mi. Sećam se kako sam negovala jednog ranjenika baš u našoj kući. U pitanju je bio star čovek čija je rana bila teška i koji nije izdržao tu borbu...

No, pre nego što je izdahnuo rekao mi je da je bio jedan od onih koji su opljačkali hram u Nagodočesu i novac namenjen za plate vojnika koje su njegovi zamljaci ostavili. Nije nam objasnio ko je novac ostavio i kada, tek... on je bio tamo. Rekao je meni i ocu da je novac stavljen u topovske cevi koje su posle toga dobro zatvorene. Zatim je jedan top gurnut u reku. Ostatak su zakopali u nekoj pećini zajedno sa drugim topom, a ulaz zatrpali stenama. Dakle, činjenica je da to blago postoji, a ovo... ovo je dokaz – dodala je pokazujući novčiće na stolu.

– Pretpostavimo da je tako. – počeo je Dok. – Tada...

– Pred nas se postavlja problem kako je novac dospeo na mesto na kome je nađen – nastavila je ona blago ga prekinuvši.

Guverner se ispravio u stolici.

– Za tako nešto postoje mnogobrojne mogućnosti.

– To je tačno – kazala je devojka – mada ja imam jednu teoriju. Naime, verujem da je novčiće voda ponela iz topove koje su meksički vojnici pobacali u bekstvu. Već znamo da se bitka odigrala u podnožju Speniš Pika i da su oni koji su tražili topove tražili po imanju moga oca. To znači da su topovi bili bačeni u blizini, zar ne? Mislim da su pečati ili nešto drugo čime je novac bio zatvoren, tokom vremena popustili, ispali ili

se raspali i da je nešto novca ispalo napolje. Reka ga je ponela niz vodu ali ga nije mogla odneti daleko.

– Ko zna? Ponekad struje može nešto da nosi miljama – umešao se Erp.

Devojka odmahnu glavom.

– Kada dobro pogledate novčiće videćete da nisu mnogo bili u vodi. Zato tvrdim da su „došli” sa mesta koje nije mnogo udaljeno od onog na kome su nađeni.

– Dobro, čak i ako je tako, mlada damo, šta je razlog vašeg dolaska?

– upitao je guverner. – Tražite li od mene da vas ovlastim da tragate za tim novcem?

Devojka ga hladno odmeri.

– Naravno da ne tražim tako nešto od vas, mister. Blago je sekundarnog značaja. Topovi su glavni, topovi Teksasa! Oni su deo našeg duhovnog nasleđa, predmeti iz naše istorije! Njihovim pucnjima objavljen je rat jer su ih isti ti Meksikanci koji su ih bacili u reku Sabinu zaplenili u bici kod Bun Ferija. Mislim da smo dužni da pokušamo da pronađemo te topove, mister, da ih restauriramo i izložimo na univerzitetu u Dalasu.

Adams je ćutao impresioniran devojčinim izlaganjem. U svakom slučaju, bila je u pravu.

Holidej se nasmešio.

– Mis Samers je vrlo ubedljiva. No, i činjenice joj idu na ruku. Ti topovi su zbilja dao istorije Teksasa.

– Tačno – složi se guverner. – Sviđa mi se vaš entuzijazam, mis. Može se reći da ste me zadivili. Dakle, ako želite da kopate po pesku i šljunku Sabine imate moju dozvolu. Ali, ograničenog tipa. Međutim, ukoliko nađete dokaze da su vaše pretpostavke tačne, ja ću ovlašćenje produžiti i... proširiti. U vašim nastojanjima pomagaće vam Vajat Erp, šerif u Tajlers Lendingu, a nadam se da će i mister Holidej biti u blizini.

Dok kratko klimnu glavom.

– Pretpostavljam da ćemo imati problema da Natanom Krosom. Suvise je zainteresovan za novčiće i... pretpostavljam da i on zna nešto o blagu.

– Možda će ostati po strani kada sazna da za traganje imate zvaničnu podršku vlasti.

– Kros je dovoljno tvrd da bi ga tako nešto moglo uplašiti – odvratio je Holidej sumnjičavo. – Ali, nikada se ne zna...

VII

Čim je diližansa stigla u Tajler Lending, Holidej i Džuli su krenuli prema štali želeći da iznajme jednog konja za devojku. No, tek što su ostavili Džuline stvari u predvorju hotela i pošli niz ulicu, začuli su za sobom nečiji ubrzan hod i glas koji je dozivao devojku.

– Mis Samers! Mis Samers!

Džuli se okrenula.

– Gle, šta ti radiš ovde, Džoni? Danas nije subota.

Bio je to Džoni Ket, jedan od kauboja sa Samers ranča, vredan i okretan čovek, sitne građe, spretan i požrtvovan u svakom poslu. Zato je bilo čudno što je u ovo doba u gradu. Čuvši devojčino pitanje vidno se snuždio.

– To je i razlog zbog koga sam vam prišao, mis. Ovde sam jer mi na ranču nema mesta. Tačnije rečeno, nema mesta ni za koga od vaših ljudi.

– Kako to? – začudila se Džuli.

– A šta je sa Mak Kejbom? Da li je on na ranču?

– Na žalost, nije. Otišao je, tačnije rečeno, jedva se odvukao jer su ga Krosovi ljudi tako isprebijali da će mu trebati bar dva meseca da se oporavi od batina.

– Šta? Zbog čega? – zaprepastila se devojka.

– To ne bih znao da vam kažem. Dogodilo se pre četiri dana. Bio sam sa stokom i čekao da mi dođe smena ali niko se nije pojavio. Na kraju sam odlučio da se vratim na ranč. I tako, baš kada sam došao do onog šumarka sa velikim suvim brestom naišao sam na Evansa, modrog u licu. Rekao mi je da su ih napali Krosovi ljudi i naredili im da odmah napuste ranč. On i Mak Kejb su se usprotivili i dobili svoje. Rekao mi je

da ne idem na ranč i ja sam ga poslušao. I evo, već tri dana se movam po gradu.

– A Mak Kejb?

– I on se izgubio. Videli su ga kada je otišao kod lekara, a onda... Neki kažu da je potom napustio grad.

Devojka je pogledala u Holideja.

– Šta ćemo sada?

– Razlog više da odemo do ranča i vidimo šta se tamo događa – odvratio je Džordžijanac. – Hoćeš li i ti sa nama? – upitao je kauboja.

On slegnu ramenima.

– Ja... mislim da još uvek radim za mis Samers. Naravno, ako ona to hoće.

Devojka klimnu glavom.

– Naravno, pođi sa nama, možeš nam zatrebati. Vi krenite i uzmite konje, a ja ću se brzo spremi za put.

Pola sata kasnije, Džuli, Holidej i Ket odjahali su iz grada.

Devojka je sada izgledala sasvim drugačije: raspuštene kose, u suknji od jelenske kože, sportskoj košulji i jakni od debele meke tkanine. Na glavi je imala šešir, a po načinu kako bodri konja i sedi u sedlu videlo se da zaista uživa u jahanju. I, što je za Doka bilo najčudnije, u futroli njenog sedla nalazila se kratka fina puška.

Vidi se da je dete prerije, a ne knjiški moljac, zaključio je Dok sa zadovoljstvom. Verovatno ju je stari

Samers naučio svim stvarima koje su potrebne da bi se snašla i preživela u divljini.

– Oh, toliko podseća na oca – promrmljao je Ket okrenuvši se u jednom trenutku prema Doku. – Gazda je bio pravi laf, neustrašiv i odlučan – dodao je.

No, što ju je duže posmatrao, Holidej je bio siguran u jedno: Džuli se držala ponosno i pomalo zapovednički, isto kao i pri susretu sa guvernerom. Verovatno je smatrala da joj ovlašćenje koje je dobila daje za pravo da se ponaša kao gospodar situacije.

Iskusnom Džordžijancu to nije smetalo. No, predosetio je da će u toku traganja na ovaj ili onaj način doći do interesantnih obrta. Džuli je, najzad, bila nastavnik i nije dovoljno shvatala da ima posla sa odraslim ljudima, a ne grupom đaka.

Polako su se približavali ranču.

Onda je, iznenada, devojka koja je odmakla napred i dojahala do vrha brega tako naglo zategla vođice, da se životinja ukopala u mestu, a ona jedva održala u sedlu.

– Nešto nije u redu – promrmljao je Ket i snažno pojurio napred.

Dok ga je sledio na maloj udaljenosti.

Pre nego što su stigli do vrha, Džuli je već okrenula mrkova i terajući ga nazad, pokazivala Ketu da uspori.

– Šta se dešava, mis? – zapitao je Dok.

– Ranč! – izustila je kao bez daha.

– Neko se muva po kući!

– Možda se neko od kauboja vratio.

– Ne verujem – dobacio je Ket.

– Evans je tvrdio da su svi ljudi pobjegli.

– Videla sam četiri osedlana konja vezana pred kućom i čoveka koji se šetao tamo– amo, kao da stražari! – ponovila je devojka uzbuđeno.

– I videla sam da je neko unutra.

– Možda su ipak kauboji – ponovi Dok zamišljeno.

– Sumnjam – prokomentarisao je Ket.

– U svakom slučaju, oni ne bi ostavili konje pred kućom.

– U redu, vi ostanite ovde, mis Samers – dobacio je Dok zbunjenoj devojci. – Džoni i ja ćemo pogledati šta se tamo događa.

– Naravno – složio se Ket i krenuo.

No, posle nekoliko trenutaka Džulin mrkov ih je sustigao.

– Tamo može biti pucnjave, devojko – kazao je Holidej odmerivši je.

– Nema problema. Imam oružje – odvratila je devojka pljesnuvši se šakom po futroli „karabina”. – Ništa ne brinite, tata me je naučio kako se njime rukuje! Zato hajdemo!

Dok je uzdahnuo, izmenjao pogled sa Ketom i krenuo dalje. Pre nego što su stigli do vrha zaustavili su

se, a on je sjahao i puzeći pošao do ivice prevoja. Malo je podigao glavu i pogledao niz padinu. Sve je bilo kao što je Džuli rekla samo što su se sada pored četiri konja nalazila i četvorica ljudi spremnih da uzjašu. Naravno, nije mu bilo teško da među njima prepozna Langa Brodija.

Odmah je kliznuo niz padinu i požurio do mesta gde su ga čekali Džuli i Ket.

– Izgleda da je Natan Kros poslao ovamo nekolicinu svojih ljudi – rekao je i pre nego je uspeo da nastavi, Džuli je podbola svog mrkova i poterala ga prema prevoju. Dok je jahala hitro je uzvukla pušku iz futrole na sedlu.

– Prokletstvo! – povikao je Ket i krenuo za njom.

Ni Holideju nije preostalo ništa drugo već da skoči u sedlo i krene za njima. Njih dvojica su izbila na vrh brežuljka baš u momentu kada je devojka počela da puca. Sa „karabinom” prislonjenim uz rame, ona je prešla već dve trećine padine.

Prvi hitac odjeknuo je kada su ljudi ispred kuće spazili i nju i njena dva pratioca koja su izbijala na vrh brežuljka. Uplašeni neočekivanim hicem, konji su počeli da se propinju i njište, a onda su se otrgli i pojurili napred. Što se tiče Krosovih ljudi, oni su povadili koltove i ispalili nekoliko hitaca na devojku.

Ali, Džuli se pokazala kao dostojna učenica svoga oca. Usmeravajući konja petama, manevrisala je „cik – cak” niz padinu tako da su kuršumi promašivali cilj. Međutim, ona sama je nastavila da puca što je preplašilo i preostala dva konja koja su su pobegla ostavljajući jahače na cedilu i izložene hicima kao na dlanu.

Lang Brodi je nešto povikao i pokazao prema kući. Dvojica ljudi su ga poslušala i krenula za njim dok je treći potrčao prema staji. Onda je Džulin karabin ponovo grmnuo i čovek se zateturio, pao na zemlju i uhvatio se za levu nogu. Brodi se okrenuo i podižući revolver zastao, a onda nanišanio mada je udaljenost bila veoma velika.

Ipak, Holidejev revolver planuo je tren pre njegovog i već sledećeg momenta Brodi se pružio po zemlji stežući drugom rukom desnu mišicu iz koje se slivao mlaz krvi. Ispalivši hitac na Džuli, drugi lupež se pogođen zateturio i pao na Brodija gde je i ostao da leži. Snagator ga je ljutito stresao sa sebe i opsovao. Za to vreme četvrti uljez je odbacio revolver i digao ruke uvis.

Brodi je, pak, ustao i jurnuo prema kući još uvek se držeći za ranjenu ruku.

Holidej je shvatio šta namerava i još brže popterao konja kako bi mu preprečio put. U međuvremenu, snagator se okrenuo da vidi ko dolazi

i sa nevericom prepoznao Džordžijanca koji je toliko jurio da je već bio naspram njega: hitro je izvukao nogu iz uzengija i čizmom ga snažno udario u glavu. Grdosija je pao na zemlju, otkotrljao se nekoliko puta ali se ipak dočekaao na zdravu ruku i počeo lagano da se podiže.

Holidej ga je uzeo na nišan dok su Džuli i Ket držali na oku ostalu trojicu.

– Zakon mi daje pravo da vas na licu mesta ustrelim – obratila se Džuli Krosovim ljudima ljutito se vajući očima. – Provaljivanje u tuđu kuću, nedozvoljeno upadanje na tuđ posed... to vam u ovim krajevima može doneti samo metak bez obzira da li iza vas stoji Natan Kros! Šta radite ovde? Hoću jasan odgovor inače ste gotovi!

– A šta će biti ako ga ne dobijete?
– zareža Brodi. – Kaznićete nas da stojimo u ćošku?

– Hajde, Brodi, hajde – dobacio je Dok hladno. – Znam da te je ovde poslao Natan Kros... i mislim da neću pogrešiti ako kažem da ti imaš neke veze sa odlaskom Ajka Mak Kejba.

– I ostalih momaka – priznao je Brodi bez ustezanja. – I bolje bi ti bilo da se ne mešaš, a ti da se vratiš svojim đacima, Džuli. U svakom slučaju, to bi bilo mnogo zdravije nego da jašeš pored ove dvojice, devojko.

Dok ga udari nogom u pleksus.

– Nisi svestan u kom položaju se nalaziš, zar ne? Evo, ovo ti je da se podsetiš!

Snagator se uhvatio rukom za stomak i besno ga odmerio.

– Platićeš mi za ovo, prokletniče!

– Stojim ti na raspolaganju u svako doba... Ako budeš dovoljno hrabar da pokušaš.. – kazao je Holidej mirno. – Ali ostavimo sada to – dodao je i pogledao u trojicu Brodijevih pratilaca. Znao je da je snagator tvrd, ali se isto tako nadao da će među ostalim Krosovim ljudima naći nekog voljnog da sarađuje.

U svakom slučaju, sva trojica su izgledali dovoljno uplašeni, dok je ovaj sa ranjenom nogom stenjao i tražio lekara.

Zato se okrenuo prema njima i obratio im se prijateljskim glasom.

– Ne obraćajte pažnju na Brodija jer ćemo se mi već postarati za njega. A pobrinućemo se i za vas ukoliko ne odgovorite na ono što vas pitamo. Dakle... ti sa ranjenom nogom... Ako hoćeš da stigneš do lekara pre nego što iskrvariš onda nam reci šta ste tražili ovde! Brzo!

Ranjenik je pogledao prema Brodiju koji ga je prostrelio ubitačnim pogledom.

– Samo mu reci... pa ću ti polomiti kosti!

Dok je zamahnuo nogom i ponovo pogodio Brodija u bradu. I dok se snagator jaučući previjao na zemlji,

on je izvukao „kolt” i uperio mu cev u glavu.

– Ni reći više! – dobacio je hladno.

– Sledeći put ću povući oroz. Jasno?

Brodi je laganopipao bolno čelo ne skidajući pogled sa hladne, preteće revolverske cevi. Sa druge strane, čovek ranjen u nogu molećivo je pogledao u Džuli.

No, devojka je jače isturila bradu.

– Čekamo odgovor! – odbrusila je hladno tako da je ranjenik shvatio da od nje ne može očekivati nikakvu pomoć.

Neko vreme se premišljao, a onda pogledao svoju ranu koja je krvarila i mucajući počeo:

– Pa eto... Nat nas je unajmio da „obradimo” momke sa ranča. Počeli smo sa Mak Kejbom, a onda... onda smo prešli na ostale... Kada su oni konačno otišli, a vi se niste pojavili, on je zaključio da verovatno nećete ni doći, odnosno, da ćete ostati u Dalasu.

Ranjenik je začutao, a Džuli se namrštila.

– I...? Šta je onda bilo? – upitala je nestrpljivo

– I tako smo se mi uselili u kuću.

– Zbog čega je Krosu toliko stalo do ranča mis Samers? – dobacio je Holidej.

Čovek pognu glavu.

– Pa... mislim da ima veze sa nekim starinskim novcem koji je doneo Meskito nakon sukoba sa starim Ej-

bom. To je sve što znam, časti mi! Možda je Brodiju rekao nešto više, ali nama sigurno nije.

Druga dvojica su potvrdno klimnula glavom dok je Brodi ljutito zaškrgutao zubima.

– Bolje da se što je moguće brže pokupite i odete iz kraja! – mrmljao je besno. – Ako vas Nat ne pobije to ću učiniti ja, kukavni bedni nitkovi!

– Ne želimo da slušamo tvoja lupetanja, Brodi! – prekinula ga je Džuli oštro. Dakle, Nat je mislio da neću napustiti univerzitet i da će on ovde postati gazda! Kakva glupost! Nije valjda verovao da će oterati sve moje ljude i nastaniti se na ranču dok traga za nestalim blagom? Ah, to ne! Poruči mu da ću se vratiti i voditi ovaj ranč baš kao što je to i moj otac želeo, Brodi. Ostaću ovde neko vreme, to da znaš. I kada se budem vratila u Dalas ostaviću na imanju čoveka od poverenja koji će organizovati rad svih ljudi. A oni će dobiti nalog da bez upozorenja „uklone” svakoga ko kroči na Samersovu zemlju. A sada se gubite? Svi! I to odmah!

Jedan od ljudi je sa ustezanjem upitao – Možemo li da uzmemo naše konje, madam?

– Ne, vratite se peške! Zadržavam vaše konje umesto kazne! – odvratila je.

– A šta ću ja sa nogoml? – zavapio je ranjenik.

– Možda će tvoji prijatelji hteti da te nose – nije popuštala Džuli.

Brodi žmirnu i lagano ustade.

– Dobro, sada ste vi u prednosti ali neće uvek biti tako – dobacio je i laganim ravnomernim korakom krenuo prema dvorišnoj kapiji. Rana ga je bolela ali je trpeo pridržavajući ranjenu ruku zdravom.

Ostala trojica se zbunjeno zgledaše. Onda su dvojica zdravih podigla ranjenika, stavila ga između sebe i polako krenula napolje.

– Nema sumnje da je je Natan Kros bacio oko na blago konkvistadora – rekao je Holidej obraćajući se devojci dok su se nezvani gosti približavali vrhu grebena. Što se Brodija tiče, on je već bio van vidokruga.

Devojka klimnu glavom.

– Nadala sam se da neće biti neprilika, ali pokazalo se da su te nade nerealne.

– Tamo gde ima zlata i srebra ima i neprilika – kazao je Holidej kratko.

– U pravu ste. Sada mi je palo na pamet kako nam niko neće verovati da se interesujemo za topove i da nam je novac samo putokaz koji će nas odvesti ka cilju.

– Pa, novac nećemo baciti ako nađemo topove i ustanovimo da su puni zlata – osmehnuo se Dok.

– Naravno da nećemo – složila se Džuli. – Tim novcem bi se mogla napraviti fantastična istorijska izložba i... Dobro, da sada ne preterujem.

Ali ako nađemo zlato, verujem da bi bilo odmah unovčeno i to za dobru sumu – dodala je sa gorčinom.

– O tome će odlučiti onaj u čijoj je to nadležnosti, mis Samers – rekao je Dok mirno. – Mislim da bi to odmah trebalo da shvatimo. Sve o čemu smo govorili pripada državi Teksasa, zar ne?

– A Univerzitet?

– Pošto vas je guverner ovlastio da rukovodite istraživanjima, pretpostavljam da će iniverzitet imati prednost nad ostalima ukoliko dođe do rasprodaje nađenih predmeta. Ali, samo u tom slučaju. Drugim rečima...

– Drugim rečima – prekinula ga je ona plahovito – vi želite da kažete da ću morati da čekam dok se guverner ne smiluje i kaže da će biti sa svim stvarima?

– Pa koliko sam shvatio, on je u principu saglasan da Univerztizet dobije jedan top kao eksponat ili tako nešto.

– Dobro, pretpostavljam da ste u pravu. A ostalo?

– Pa... postoje muzeji i u Ostinu, San Antoniju, Alamu... No, ja se u ovom trenutku ne bi mnogo brinuo zbog toga. Nešto smo zaboravili...

– Šta to?

– Prvo treba da nađemo te topove i blago. Šta će biti sa njima... o tome ćemo raspravljati kasnije.

– Dobro – odvrati Džuli uvređeno, okrete se i krenu prema kući.

Ket slegnu ramenima i pogleda u Holideja.

Dok mu je uputio osmeh koji je značio „ni ja ništa ne razumem,, a onda glasno uzdahnuo. Ko zna, pomislio je, možda će Džuli Samers biti tvrđi orah nego Natan Kros ili Lang Brodi.

VIII

Tri dana kasnije u Tajler Lending je ujahao čovek koji je o topovima i zlatnom novcu znao mnogo više nego što se moglo saznati iz bilo koje mape ili dokumenta.

Taj čovek se zvao Luis Romero, po narodnosti Meksikanac iz Nogalesa u provinciji Durango. Imao je oko dvadeset i pet i bio visok, vitak, crnomanjast i nosio je pantalone od meke štavljene kože i uz njih odgovarajući prsluk ukrašen srebrnim vezom. Opasač o kome je visio revolver bio je sasvim drugačiji i sastojao se od jednog širokog komada kože, dva niza metaka i po jednim revolverom sa svake strane. Polučizme od crne kože sa belim ukrasnim štepom od vrha do dna sare, blistale su mu na nogama i izuzetno mu pristajale.

Sve u svemu, zavaljen u udobno meksikansko sedlo sa naslonom, izazivao je pažnju lagano jašući glavnom ulicom Tajlers Lendinga.

Prolaznici su zastajali i osvrtni se za njim jer se nije baš tako često dešavalo da jedan Meksikanac u kitnjastom odelu zaluta tako daleko od Rio Grande.

Za to vreme Lang Brodi je sedeo u Krosovoj poslovnici i razgovarao sa gazdom.

– Do đavola, Lang! – vikao je Kros ljutito. – Nisi baš mnogo uradio za tri dana!

Brodi je slegnuo ramenima.

– Nije ni imalo šta da se uradi, Krose. Devojka je svo vreme sedela u kući, a Holidej i Ket su se muvali po planini i nešto tražili. Dakle, sve što sam mogao bilo je da gledam šta rade. U svakom slučaju, nisu još ništa našli, inače ne bi toliko lunjali po brdima i duž reke.

Kros se namrštio i počeo da dobuje prstima po stolu.

– Dobro! Recimo da je tako. Da li si ostavio čoveka da pazi na njih?

– Naravno. Tamo je Rirdon. On je pouzdan momak i zna da upotrebi revolver kada je to potrebno. Ali, Holidej je moj – rekao je smrknuto. – Sa tim čovekom ću svršiti na svoj način.

– To ćeš smeti da uradiš tek kada stavimo šape na blago – promrmljao je Kros. Radi se o prijatelju Vajata Erpa, a ti znaš da ne želim da imam posla sa policijom. Ne bih želeo da se taj žaca okomi na mene i počne da mi zagleda poslovne knjige.

Hm... sigurno da postoji neki razlog zbog kog je baš on odlučio da dođe ovamo... Ne znam zašto su svi odjednom počeli da se interesuju za Tajlers Lending.

Brodi se kratko nasmejao.

– Imaš nečistu savest, Nate. Tajlers Lending je interesantan zbog mnogo čega.

– Nema potrebe da se ceriš, Brodi! A sada odlazi i trudi se da sledeći put doneseš dobre vesti!

Brodi je lenjo ustao i lagano se protegao.

– Naravno, Nate – odvratio je zastajući na vratima. Ako bude nešto zanimljivo odmah ću ti javiti.

Krosa je ovakvo ponašanje strašno iznerviralo.

– Trebalo bi da vodiš računa kako razgovaraš sa mnom, Lang! Ovaj posao ću obaviti sa tobom ili bez tebe. Za isti ili čak manji novac unajmiću nekoga umesto tebe ko je majstor u baratanju revolverom, a ne samo pesnicama.

Brodi zažmiri.

– Možda bi mi tako nešto sasvim odgovaralo.

– Hoćeš da kažeš da daješ otkaz? – planuo je Kros.

Brodi ga je odmerio, a onda odmahnuo glavom. Znao je da ni u gradu niti bilo gde u okolini neće moći da nađe tako dobro plaćen posao kao ovaj koji je obavljao za Krosa. Osim toga, bilo mu je jasno da je njegov

gazda nervozan zato što u traganju za blagom konkvistadora nisu učinili još ništa opipljivo.

Zato je samo kratko odmahnuo glavom i žurno izašao napolje. Ljut zbog Natanovih kritika, uputio se pravo u salun preko puta.

Kada se približio šanku ugledao je barmena Mejlija kako razgovara sa jednim upadljivo obučenim Meksikancem. Kada je ulazio primetio je kitnjasto osedlanog konja i odmah zaključio da je neobično obučeni Meksikanac njegov vlasnik.

– Žalim, ali nemamo tekile – čuo je kako Mejli odgovara Luisu Romeru.

Lepuškasti Meksikanac je slegnuo ramenima.

– Oh, zaboravio sam da sam daleko od Rio Grande, senjor. U redu, popiću onda jedan viski.

Kada se barmen okrenuo da dohvati flašu ispod tezge, Brodi je promumlao – Otkada si počeo da služiš „obojene” pre nas, Mejli?

Žagor u salunu postepeno se utišao, a barmen je kratko odmerio Romera.

Vižljasti Meksikamac ostao je miran; samo su mu tamne oči ljutito sevnule. Ipak, reagovao je sasvim mirno – Meni ne smeta ako malo pričekam, senjor – rekao je raspoloženo. Pri tome se, kao slučajno, naslonio laktom na šank i ostao tako upola okrenut ka Brodiju.

Mejli je slegnuo ramenima i dohvatio flašu jeftinog viskija i čašu. Dodao je piće Brodiju koji je nastavio da gundā – Proklete obojene kuka-vice!

Mejli se nagnu.

– Pitao je za put do Samersovog ranča. Ne mogu ni da zamislim zbog čega želi tamo da ode, stari. No, računao sam da će te interesovati.

Brodi je sasuo u grlo čašu viskija, a onda nalio još jednu.

– Tako... – progundao je. – Hej, amigo! – obratio se mladiću digavši čašu.

Romero se okrenuo i iznenađeno podigao obrve.

– Vi to meni kažete, senjor?

– Naravno da kažem tebi!

– Ali ja nisam vaš amigo, senjor. Zašto mi se onda tako obraćate?

– Ne budi drzak kada razgovaraš sa mnom, obojeni! – promumlao je Brodi i zadenuvši ruke za opasač, lagano prošao pored šanka. Nekolicina ljudi koji su stajali između njega i Romera hitro su se uklonili pretpostavljajući da će doći do nevolje.

Brodi pritisnu kažiprst na mladićeve grudi i gurnu ga prema šanku.

– Ne laparaj jezikom kada govoriš sa belcem, jesi li me razumeo? Ne znam kako je tamo dole na Riu, ali ovo je reka Sabina i tu moraš paziti kako se izražavaš.

Romero je ostao miran, ali je ble-sak mržnje u njegovim očima morao

je da upozori Brodija na opreznost. Ali, snagator je popio dva viskija i osećao kako alkohol raspaljuje njegovo ionako loše raspoloženje. – Šta je, nemaš šta da kažeš, obojenko? Izgleda da ti nedostaju reči?

– Senjor – počeo je mladić veoma tiho –... možda sam rečitiji od vas, možda znam više lepih reči, ali u ovom trenutku bih vas molio da prestanete da me nazivati „obojeni” i „obojenko”. Ja sam Meksikanac, potomak Španaca i Asteka i ponosim se svojim poreklom više nego vi vašim. Ne nazivam vas pogrdnim rečima pa vas molim da ni vi to ne činite – dodao je učtivo.

Naime, on je bio svestan da će se teško odbraniti od nasrtaja polupijanog Teksašanina koji je pošto poto želeo sukob. Naravno, njemu takav sukob nije išao u račun bez obzira što ga je belac otvoreno izazivao. Iz iskustva je znao da bi sve simpatije bile na Brodijevoj strani i zato se svim silama trudio da ne reaguje.

– Šta ti meni naređuješ? – mrmljao je snagator i dalje. – Zar misliš da ću te poslušati? Uostalom, kod tebe mi se baš ništa ne dopada. Zašto si se raspitivao za Samersov ranč, Meksikanče? Zbog čega te on interesuje?

– To je moja stvar, senjor.

– E... pa s tim ne mogu da se slo-žim, obojeni. I ja sam zainteresovan za Samersov ranč i želeo bih da

znam zašto si se tamo uputio... obučen u to lepo odelce.

Romero nije rekao ništa samo se uspravio i galantno naklonio barmenu.

– Predomislio sam se. Ne želim da pijem viski niti bilo šta drugo u ovom salunu. Buenos dias...

Ali Brodi nije odustajao. Samo što je mladić koraknuo, stao je ispred njega preprečivši mu put.

– Napuštajući naše društvo samo navlačiš nevolju na glavu, obojeni. Šta je, to znači da nismo dovoljno dobri za tebe?

Mladić uzdahnu.

– Znam da hoćeš sukob tako da nije ni važno šta ću odgovoriti... gringo. Jer, ti ćeš svaku moju reč ili postupak protumačiti kao uvredu, zar ne?

Brodi se podsmešljivo iskezi.

– Pa... možda si ovoga puta u pravu... obojenko.

Romero odjednom zaoštri ton.

– Gringo! Ili se skloni u stranu i pušti me da prođem, ili...

– Ili šta? – zarežao je Brodi.

– Ili ću morati da prođem pored tebe. A možda i preko tebe ili kroz tebe. U svakom slučaju ću proći.

– Šta, uobraženi kučkin sine, još mi i pretiš? – povikao je snagator i zamahnuo desnom rukom kako bi udario mladića.

Ali, ruka mu nije pogodila cilj: brz i okretan kao antilopa, Luis Romero

je ustuknuo i izvio se u stranu tako da mu je pesnica proletela pored uha. Brodi se malo zaneo izgubivši rabnotežu ali se brzo ispravio i zamahnuo drugom rukom.

No, Romero se munjevito povukao nazad i Brodi je još jednom promašio.

Meksikanac je to iskoristio i dograbio snagatora za lakat, izvio ga i hitro ga podigao uvis. Brodi je jauknuo, istrkao se i zataturao nekoliko koraka nazad. Znajući da protiv mnogo jačeg protivnika neće moći dugo, Romero se hitro sagnuo i iz saračizama nešto brzo izvukao. Kada se ispravio u ruci je držao tanak nož sa sjajnom dvorezom oštricom. Dočekao je Brodija napregnutih mišića, poguren, mašući rukom u kojoj jhe svetlucalo ubistveno sečivo.

Brodi je za trenutak zastao, a onda jurnuo prema protivniku držeći u ruci grlić polomljene flaše. Romero je još jednom izbegao napad ustuknuvši tako brzo pa su se gledaoci upitali da li se uopšte pomakao. Već sledećeg časa snagator je kriknuo osetivši rez oštrog sečiva po ruci dok mu je lice posivelo od bola.

Romero je shvatio da je sada nastupio najpovoljniji trenutak.

Naime, znao je da ne može nastaviti obračun slutivši da je pitanje trenutka kada će se gosti okrenuti protiv njega. Zato se hitro izvio, prošao pored Brodija i pre nego što su prisutni

postali svesni šta se dešava, izleteo napolje i bacio se na leđa svog neobičnog, nagizdanog konja. Stigao je skoro do kraja glavne ulice kada su gosti istrčali na trem i pripucali.

Ali to je trajalo veoma kratko. I sami znajući da se neobični gost izvukao, gosti saluna su se žagoreći vratili unutra i uz novo piće nastavili da prepričavaju događaj.

Svi su bili raspoloženi. Svi sem Brodija čije lice je bilo iskrivljeno od bola, a oči crvene od poniženja i besa.

Zato je stegnuo zube i lagano krenuo ka izlazu. Morao je odavde otići što pre ne mogavši ni da zamisli kako bi reagovao ako bi susreo i jedan sažaljiv pogled...

Podigao je glavu i pogledao rumenu kuglu sunca koja je polako tonula za vrhove planine Speniš Pik.

Bio je to znak da će sutra biti lep, ali vetrovit dan.

IX

Dok Holidej je otvorio oči i nije se ni makao. Iako je bio sasvim budan ostao je da leži na postelji bez pokreta. U sobi je vladao mrak, a napolju je vetar šumeo pod strehom.

Zaustavio je dah, napeo čula i ne mičući se oslušnuo. Iako se negde u daljini čula rika pume bio je siguran da ga to nije probudilo. Osluškiivao je i dalje. Ali, sem zova neke noćne

ptice i tihog „sviranja” vetra nije se ništa čulo.

Već dugo vremena naviknut da spava lako kao mačka, Dok je znao da ga je morao probuditi neki neuobičajeni šum, neki zvuk koji je alarmirao deo njegovog bića i uputio ga na opreznost.

Zavukao je desnu ruku pod jastuki obuhvatio dršku svog „linkolna”. I tek što je pod prstima osetio hladan dodir čelika, ponovo je začuo isti šum. Ali, taj šum nije dolazio spolja kao što je u početku mislio, već iznutra, tačnije rečeno ispod vrata njegove sobe!

Još uvek držeći revolver ispod jastuka, zapeo je oroz i čekao. Ležao je u postelji glavom okrenutom prema vratima i iz tog položaja pred očima mu se pojavio suprotni zid. Odjednom je na istom zidu primetio tanku traku svetlosti, uzani tračak beličasto sivkaste boje koji je dovoljno govorio.

Neko je otvarao njegova vrata!

Traka na zidu se jedva primetno širila i to mu je pomoglo da proceni kada će vrata biti dovoljno otvorena da kroz njih može da se provuče čovek.

Kada je procenio da je došao taj trenutak Dok je izvukao oružje brzonom zvečarke.

– Ne pucajte, mister! – prošaputao je Ket provlačeći se kroz odškrinuta vrata, to sam ja, Ket!

Dok je zagrizao usnu da ne bi opsovao. Pažljivo je spustio oroz u ležište i odložio kolt.

– Do đavola! – prigundao jer. – Zamalo da ti raznesem glavu!

– Čuo sam neki šum – odvratio je Ket oprezno. – Mislio sam da potiče iz vaše sobe i...

– I ja sam nešto čuo – prekinuo ga je Dok nestrpljivo. – To me je i probudilo ali ne znam šta je bilo. Šta si ti čuo?

– Zveckanje uzdi, uzengija ili mamuza... nešto nalik na to – premišljao je Ket. – Ja sam, opet, bio budan.

– Budan?

Mladić se osmehnu.

– U stvari, bio sam gladan i razmišljao kako da dođem do hrane. Setio sam se da je tamo ostalo nekoliko palačinki koje je mis Džuli spremila za večeru. U to sam začuo taj šum i pošao da vidim o čemu se radi.

Holidej se blago osmehnuo. Mali nesporazum ga je mogao koštati glave.

– Misliš li da treba proveriti i sobu mis Džuli?

Dok je Ket govorio Dok je pogledao kroz prozor, a onda najednom poskočio i naslonio se uza zid, spreman za paljbu. Revolverskom cevi je pomerio zavesu u stranu i pogledao kroz prozor.

Jasna mesečina obasjavala je dvorište tako da se svaki predmet morao jasno uočiti.

U prvim trenucima Holidej nije ništa video. Posle nekog vremena primetio je pokret u senci, baš na mestu gde se „lomio” zid.

– Neko je napolju – šapnuo je tiho. – Hajde, ti izađi na zadnja vrata, Džoni. Daći ti minut vremena da se iskradeš i zauzmeš poziciju. Onda ću otvoriti prozor i navaliti na njega.

– Samo ako vam ne prosvira kuršum kroz glavi kada vas ugleda!

– Hajde, nema čekanja. Kreći napred, amigo!

Ket je nečujno kliznuo iz odaje dok je Holidej ostao tamo gde je, budno motreći na svaku senku baš tamo gde je maločas primetio kretanje. Sada se nije primećivalo ništa...

Sve je obavijala neprozirna pomrčina.

Dok je polako izbrojao do šezdeset, a onda lagano stegao kvaku i počeo da otvara prozor povlačeći ga uvis. Pre nego što je okno doprlo do vrha ležišta, ispružio je desnu ruku kroz otvor i duboko udahnuo.

Tek što je prozor tresnuo u vrh drvenog okvira, ugledao je čoveka koji je, kao uhvaćen na delu, iskočio iz senke i sa obe ruke munjevito „krenuo” ka opasaču. I već sledećeg trenutka na mesečini je blesnuo odsjaj metalnih cevi: u rukama nepoznatog pojavila su se dva uprena revolvera.

– Stani! – povikao je Holidej oštro.

– Bilo bi dobro da poslušáš šta ti se kaže – dobacio je Ket iza ugla i nepoznati se okrenuo u tom pravcu.

Holidej je ispalio jedan hitac u vazduh i nepoznati je za trenutak zastao kao ukopan, a onda se nauznak bacio u senku. No, već sledećeg trenutaka izašao je na čistinu praznih ruku, visoko podignutih iznad glave.

– Ne pucajte, senjor! – doviknuo je Luis Romero. – Ja sam svoje revolvere vratio u futrole!

– U pravi čas – prokomentarisao je Ket pojavivši se iza ugla. – Palac mi se već vraški umorio pridržavajući oroz da ne padne. Nego, ko si ti, čoveče?

– Luis Romero, senjor. Jako mi je žao što sam... što sam stigao u ova-ko kasne sate, ali imao sam nekih... neprilika. Nisam znao put pa sam nameravao da sačekam u dvorištu dok ne svane.

Ket klimnu glavom ne pokazujući da li mu veruje ili ne.

– Zaista mi je žao što sam vas uznemirio – nastavio je Romero učtivo.

– Uznemirili ste nas i to neprijatno uznemirili, senjor Romero! – začuo se glas Džuli Samers koja se pojavila na prozoru svoje sobe sa skraćenom dvocevkom u rukama. – Osim toga, malo je nedostajalo da vam izbušimo kožu.

– Senjorita ili senjora... ne znam kako da vas oslovim, ali...

– Nije važno kako ćete me osloviti, mister. A ti, Džoni, uvedi ga u kuću da ga bolje upoznamo – obratila se devojka Ketu.

Ovaj je mahnuo revolverom prema Meksikancu koji je podignutih ruku krenuo prema izlazu. Nekoliko trenutaka kasnije našao se u kuhinji, razoružan, sa rukama prekrštenim na stomaku. Pošto su ga Dok i Ket držali na oku Džuli je pristavila vodu za kafu.

– Pa dobro, mister Romero – obratila mu se – možete li mi reći šta radite na mojoj zemlji u ove kasne noćne sate? Da li vas je poslao Natan Kros?

– Pa... na neki način da.

Romero je zastao videvši da su se Ket i Džuli neprijatno trgli. Holidej je ostao hladan i ispitivački ga posmatrao.

Shvativši da njegove reči kod prisutnih mogu da izazovu otpor, pa čak i neprijateljstvo, on slegnu ramenima i osmehnu se kao da se pravda.

– Izvinite... rekao sam nešto luckasto...

– Gubite mnogo vremena u izvinjavanju – dobacio je Holidej smireno.

Romero ga pogleda i klimnu glavom.

– Hteo sam da vam kažem da sam potegao iz Tajler Lendinga zbog jednog Krosovog čoveka kome je pomogao izvestan broj građana – kazao je

šaljivo. – Nisam se osvrtao da vidim ko puca za mnom.

– Najbolje bi bilo da nam ispričate sve od početka – predložio je Dok ozbiljno.

Mladić je uzdahnio i počeo da priča. Ništa ne izostavljajući, izložio je sve o dolasku u grad, boravku u salunu i stalnim Brodijevim napadima. Naglasio je kako je uspeo da pobegne koristeći se lukavstvom, a zatim našao ranč zahvaljujući jednom dobrom naseljeniku koji nije imao nikakvih predrasuda prema Meksikancima.

Baš kada je mladić završio Džuli je sipala kafu i sve pozvala za sto. Naravno, pridružio im se i Romero na koga su Ket i Holidej još uvek pažljivo motrili.

– Dakle, čuli smo priču kako ste stigli – kazala je Džuli otegnuto.

– Ali... nismo čuli zašto ste došli što je za mene mnogo važnije.

On ozbiljno osmotri devojčino lepo lice.

– Došao sam zbog dede. Vi ga se sećate, senjorita?

– Vašeg dede? Zar je on radio na ranču?

– Nije. On nije radio ovde, senjorita. On je umro na ovom ranču.

Džuli se trгла.

– Da, da, umro je na vašem ranču. Koliko znam, sahranjen je na jednom brežuljku iznad reke.

Devojka odjednom pljesnu rukama.

– Stari Španjolac! Mislite li na onog čoveka koji je ranjen na našem imanju?

Romero je zadovoljno klimnuo glavom.

– Da, senjorita. Verujem da je deda ovde bio savršeno negovan, ali pošto je bio veoma star, protiv prirode se nije noglo. Pošto je preminuo, neko je poslao baki njegove lične stvari kao i pismo u kome su objašnjene okolnosti pod kojima je izgubio život. Zna, moja porodica vam je veoma zahvalna zbog svega što se učinili za njega, a samim tim i za nas.

– To je bila dužnost svakog normalnog čoveka – odvratila je Džuli stidljivo oborivši oči. Ne zahvaljujte nam.

– Ipak ću vam biti večito zahvalan. Ali, zaista nisam hteo o tome da govorim, senjorita. Jer, razlog moje posete je nešto sasvim drugo.

Džuli ga je radoznalo pogledala, a Ket se udobnije namestio u stolici. Samo je Dok ostao nedokučivo miran.

– Zna, među dedinim stvarima nalazila se i jedna kožna kutija sa poklopcem i ključem koju sam nasledio.

– Sećam se te kutije! – uzviknula je Džuli uzbuđeno. – Bila je divno ukrašena biserima i izvezena kuglicama raznih boja.

– Si, sinjorita. Tu kutiju je u Meksiko doneo jedan od mojih predaka da bi je na kraju nasledio deda. Evo... smem li da zavučem ruku u prsnik, senjori?

Holidej je kratko klimnuo glavom dok je Ket, za svaki slučaj, ponovo izvukao revolver.

Mladić se osmehnuo i pažljivo podigao jedan od džepova na prsluku. Odatle je izvadio nešto što je izgledalo kao komad kože, razvio ga i raširio po stolu. Na komadu je mastilom koje je već počelo da blede, bila iscrtana mapa.

Meksikanac je rukom pogladio kožu kako bi je sasvim ispravio; u tom njegovom pokretu bilo je mnogo nevidljive nežnosti.

– Ovo je jedna od stvarčica koje smo uvek držali u kitiji – kazao je.

– Evo još jedne.

Jedan ugao male kožne mape bio je teži od ostalih. Pogledavši pažljivije, svi su primetili da je uz ivicu prišiven mali, truglasti džep. Onda je mladić iz njega izvadio jedan zlatni eskudos. Nije ga trebalo ozbiljnije razgledati da bi se zaključilo koliko mnogo liči na novčiće izvađene iz Sabine.

– Deda mi je ostavio u nasleđe ovu kutiju, novčić i priču o Nagodočesu i planini Speniš Pik... Ubeđen sam da ste čuli za blago koje su meksi-kanski vojnici iza sebe ostavljali, zar ne? Inače, uz put i duž granice

kruže priče da ste ga pronašli na vašem imanju.

Nekoliko minuta vladala je tišina.

– I vi ste došli da tražite svoj deo?

– zapitao ga je Dok.

Romero neodređeno slegnu ramenima.

– Tako nekako, jer smatram da na blago polažem pravo isto kao i svaki drugi Amerikanac. Možda i više pošto je moj deda pomogao da se to blago sakrije...

– Pomogao je i u nečemu drugom – dobaci Džuli glasno.

– Na šta konkretno mislite, senjorita?

– Pa... pre nego što je sakriveno, blago je bilo opljačkano, zar ne?

To mladića nije pokolebalo.

– U ratu ljudi čine mnogo toga što u miru nikada ne bi, uradili, senjorita. Nisam bio u borbama i ne znam šta se događao, ali sam siguran da je moj deda bio častan i pošten čovek.

Devojka uzdahnu.

– Možda ste u pravu ali to ne menja stvar kada ste vi u pitanju.

– Senjorita, i ja sam častan čovek – pobunio se Romero. – Godinama sam razmišljao da dođem ovamo i potražim to blago. I uvek kada sam mislio o tome, imao sam na umu da sa vama podelim dobitak. Naravno, ako bih ga našao.

– To je zaista velikodušno s obzirom da se blago, kako ste i sami

rekli, nalazi na imanju mis Samers – podsmehnuo se Dok.

– Kao što sam rekao, senjor, smatram da svi imamo jednaka prava.

– O tome bi mogli da diskutujemo... da smo ga našli – ponovio je Dok svoje stavove.

Mladić se zadovoljno osmehnuo.

– Govorkanja su, dakle, istinita? Još nisu našli blago, zar ne?

– Jeste li baš sigurni da nismo! – dobacila je Džuli vragolasto.

Mladićeve oči sinuše:

– Svi ste zainteresovani, zar ne? Oh, video sam vam lica kada sam stavio kartu na sto! Uzgred, to je samo polovina mape pomoću koje se može naći mesto gde su potopljeni topovi sa blagom. Druga polovina je na mestu koje je samo meni poznato.

Holidej klimnu glavom.

– I očekivao sam da nećete biti toliko naivni i odmah otkriti sve karte.

Romero se učtivo poklonio.

– Znate, čovek uvek mora biti oprezan, zar ne? Vidite, na primer, onog Brodija koji me je napao. I drugi verovatno misle da sam došao ovamo kako bih pronašao blago. A ja sam već odavno naučio šta su ljudi spremni da učine kada ih zaludi sjaj zlata.

Ponovo je zavládala tišina.

Holidej je zapalio cigaru i odbio nekoliko dimova.

– Ipak ste se prevarili u jednome – kazao je obraćajući se Meksikancu.

– U čemu?

– Naš glavni cilj nije blago kao što mislite.

– Blago vam nije cilj?! Nego?

– Možda nećete verovati, ali stvar je savršeno tačna – objasnila je Džuli. – Mi želimo nešto sasvim drugo i za to imamo dozvolu guvernera Tek-sasa. Naime, blago o kome govorite samo je trag po kome ćemo ići da bismo pronašli izgubljene topove. Oni su od velikog istorijskog značaja za sve naše generacije.

– Možda za vas i vaše prijatelje, senjorita – odvratio je mladić posle kraćeg razmišljanja. – Ali ne i za druge ljude... uključujući i mene.

– Pa... mislim da guverner ne bi imao ništa protiv da učestvujete u podeli blaga.

– Zar? A koliko bi mi pripalo? – upitao je mladić žustro.

– Čekajte malo! – umešao se Dok.

– Pa mi ne možemo nikome ništa da obećavamo. Zna se šta pripada nalazaču, a šta ostalima. No, ovo je posebna prilika. U svakom slučaju – dodao je Dok spazivši razočarano mladićevo lice – vaš udeo u nagradi zavisiće od vašeg doprinosa da se blago nađe.

Mladić se zadovoljno nasmejavao i veselo uzvratio – Tu mapu nacrtao je moj deda odmah po povratku u Meksiko, odnosno, posle rata u kome je

ranjen prilikom sukoba sa Barde-
novim odredom. Crtao ju je, dakle,
kada su mu karakteristične oznake
trena i drugi detalji još bili sveži u
sećanju. No, sve je to sada prošlost.
Što se mene tiče, ne gajim ni trunku
mržnje ni prema vašem ocu kao ni
prema vama.

– Prema meni? – zatreptala je Džu-
li.

– Vaš otac je na mog dedu ispalio
hitac od koga je on umro. Prirodno
bi bilo da želim osvetu. No, vi ste
učinili sve da mom dedi poslednji
dani budu lakši što je velika stvar.
Kada sam odrastao shvatio sam da
to treba ceniti.

Dok je krajičkom oka dao znak de-
vojci i ona sa olakšanjem odahnu.

– Mudro je to što ste rekli – kazao
je. – Prošlost treba ostaviti prošlosti.
Sada smo potrebni jedni drugima.

– To i ja mislim – prihvatio je Ro-
mero. – Zato sam došao ovamo i do-
neo mapu koja nam može mnogo po-
moći. Pogledajte, na njoj jer ocrtan
takozvani „Teksaški put” iz 1836
godine, pravac kojim su se meksič-
ke trupe povlačile prema planini
Speniš Pik.

– Znači, predstavlja stanje iz 1836
godine? – zapitala je Džuli.

– Da, tako je. Naravno, bez sumnje
je da se tokom svih ovih godina sta-
nje na terenu prilično izmenilo. No,
možda ima nekih tačaka, naziva ili
oznaka koje su iste kao i onda.

Romero je okrenuo mapu i dodao
je devojci.

– Zar niste rekli da je ovo samo
polovina? – kazala je upitno ga od-
merivši.

– Si, senjorita. Ali ovaj deo je ono
što bi trebalo da predstavlja vaše
imanje. Prepoznajte li neke oznake
ili nazive?

Džuli je neko vreme pažljivo ra-
zgledala mapu, a onda podigla glavu
i razočarano konstatovala.

– Sadašnji predeo uopšte ne liči na
ovo što je tu ucrtano.

Romero je obeshrabreno opustio
ramena.

– Zar vam baš ništa nije poznato?

– Pa... ne znam, ali tako mi izgleda.
Reka je promenila tok...

– Davno?

– Ne znam. Kažu da se dogodilo za
vreme velike poplave.

– Da, da... – odvratio je mladić uzi-
majuci olovku. – A gde još, senjori-
ta?

– Evo... ovo mesto. Ne mogu tačno
da pročitam naziv jer je zamrljan i
izbrisan. No... rekla bih da se vidi...
„blanka”.

Romero se nestrpljivo nagnuo nad
mapu i prstom zategao kožu da bi se
slova jasnije videla. – Mislim da tu
piše „zablanka”.

– Ah, to će onda biti Kazablanka!
Ako smo tačno pročitali onda je to
„Bela glava”, kako smo uvek na-
zivali taj deo ranča. Predeo je pun

krečnjačkih stena i leti potpuno beo. Naziv „glava” dobila je po ogromnoj krečnjačkoj steni koja viri iz litice. Podseća na ljudsku glavu pa je tako i dobila ime.

– Da, razumem. Padavine, vetrovi i mrazevi su učinili svoje pa je dosta toga promenjeno.

– I to za samo pedeset, šezdeset godina – dobacio je Romero sa oduševljenjem. – Pomislite samo šta se može desiti sa takvom jednom stenom u toku vekova?

– A u tom krečnjaku bi mogla biti i pećina gde je ostavljen onaj top – umešao se Dok neuobičajeno naglo, što inače nije bio njegov stil.

– Romero, hoćete da kažete da ta stena nazvana Bela glava zatvara pećinu u kojoj su Meksikanski vojnici ostavili onaj jedan top koji nisu bacili u reku?

– Kažem samo da je to vrlo moguće, senjor.

Dok otpuhnu dim.

– Hm... neverovatno mi je da će se sve tako brzo i lako završiti. Ipak... osećam da će se desiti nešto što će zakomplikovati celu stvar.

Džuli odmahnu rukom.

– Nikako ne volim skeptike. Pa treba imati vere u život i ljude, nije li tako? Na kraju, mi radimo za pravedni stvar.

Dok su oni razgovarali Meksikanac je razgledao mapu.

– Iako su slova izbrisana i teško vidljiva, mislim da pored reči „kaza-blanka” piše još nešto.

– Šta bi to moglo da bude? – dobaci devojka radoznalo.

– Izgleda mi kao nešto što na jeziku belih znači „Bela glava zna... Dobar putokaz”, zar ne?

Devojka uze mapu i pažljivo je raširi.

– Hm... ipak ima dosta razlike. Vidite, ovde put prolazi pored Bela glave i ide dalje kroz ranč. U stvarnosti jedan njegov deo ne podstoji već više godina. A stena koju mi nazivamo „Bela glava” štrči iz jedne strme i visoke litice i nikako joj se ne može prići.

Razočaran, Romeru klonu na stolicu.

– Ipak... mora da postoji neki način – dobacio je posle kraćeg ćutanja.

– Izmislićemo ga ako ga nema! Evo, pošto je krečnjak mekan možemo iskopati stepenice u steni.!

Umesto odgovora Džuli je uzdahnu-la, a Ket bespomoćno podigao ruke. Onda su svi pogledali u Holideja očekujući da čuju njegovo mišljenje.

– Romero je u pravu – kazao je Džordžijanac mirno. Dakle, pretpostavljam da bi mogli da uklešemo stepence ili nešto slično. U svakom slučaju, da bismo bili sigurni šta se tamo nalazi, moramo da dođemo do Bele glave i pogledamo. No, ako to ne bude izvodljivo smislićemo nešto

drugo. Ukratko, ubeđen sam da bi trebalo zaviriti iza te stene ako je tako nešto ikako moguće. U svakom slučaju, ona je najbolji trag koji smo do sada našli.

X

Holidej se spuštao niz liticu onoliko brzo koliko je smeo izbegavajući rizik da se oklizne i pazeći da, uprkos žurbi, nogom nađe siguran oslonac. Ako bi se okliznuo na ovoj visini, teško da bi ostao živ pošto se strma litica završavala na gomili kamenih oblika, šiljastih i oštih kao medveđe kandže.

Vešto je izbegao stenu koja mu se našla na putu i pružio ruku ka konopcu koji su već spremnog držali Ket i Romero. Dohvatio je prstima užu i čvrsto ga stegao. Osetio je trzaj u mišicama jer su ga ona dvojica odgore povukli u sklonište svom snagom.

Čim se našao pored njih, svi su polegli u udubljenje i prstima zapušili uši. Odmah zatim odjeknula je serija eksplozija, a oblak bele prašine izbio je iz boka litice i obavio svu trojicu „planinara”. Zajedno sa oblakom prašine na njih se sručila i kiša kamenja. Zgrčeni i nepokretni sačekali su da neobična lavina prođe i bela neprozirna zavesa se podigne.

Sa iščekivanjem i strepnjom pratili su kako ogromni oblak nestaje.

Onda su spazili kameno lice i zadržano pogledali jedan drugog. Ketovo i Romeroovo lice ozario je osmeh dok je Holidej ostao ozbiljan.

Sedam štipića dinamita probili su prvih desetak metara puta koji će ih eventualno odvesti do velike stene poznate pod imenom Bela glava...

– Vi ste pravi ekspert za miniranje, mister Holideje – rekao je Romero čisteći prašinu sa svojih kožnih pantalona

– Ekspert? – ponovi Dok mirno.

– Prejaka reč za ovako malo posla, momče. Trebalo je samo malo razmisliti, sračunati i potpaliti. Srećom, krečnjak se lomi na krupne komade. Ako se dinamit postavi kako valja, napravi se rascep dovoljno veliki da kroz njega prođu konji jahač... Mislim da sam ga postavio kako valja.

Pazeći na kamenje, oprezno su izašli iz zaklona i sa dosta truda se popeli do novostvorenog ruba u steni. Obnaženi do pojasa ali sa opasčima od kojih se nisu odvajali, počeli su da odbacuju komade kamenja niz padinu.

– Poslednje će biti najteže – dobio je Holidej valjajući jedan komad krečnjačke stene.

– Ako ne stavim dinamit na pravo mesto, eksplozija može da sruši pećinu pod pretpostavkom da ona uopšte postoji. To bi značilo da smo sve radili uzalud. Ipak... nadam se da neću pogrešiti.

XI

Sedeći zavaljen u fotelji svog pisaćeg stola, Natan Kros se namrštio na Langa Brodija i još jednog štrkljastog čoveka grubog lica koga je zvao Rirdon.

– Miniraju? – ponovio je kroz začuđeno. – A gde kažeš da miniraju, Rirdone?

– Tamo, na litici krečnjačke stene koja se zove Bela glava, mister Krose – objasnio je dugonja. – Dužu u vazduh liticu kao da prave terasu za železničku prugu.

Kros klimnu glavom.

– Pokaži mi to mesto na mapi – dobacio je osvrćući se prema velikoj karti predela koja je visila na zidu.

Čovek ga bez reči poslušao.

– Tu? – ponovio je glasno. – Hm... pa tuda je pre mnogo godina prolazio stari „Teksaški put”... pre nego što su poplave i odroni izbrazdali predeo jarugama i nanosima kamenja. Smeo bih da se kladim da su u potrazi za blagom.

– Izgleda da je tako – dobacio je Brodi.

Zvuk njegovog glasa kao da je podsetio Krosa na nešto drugo.

– Verovatno im je onaj Meksikanac doneo neka obaveštenja koja ranije nisu imali – konstatovao je hladno.

– Šteta što ti nisi upotrebio glavu umesto pesnica i nekako ga ispitao.

Brodi se nelagodno promeškoli.

– Već sam vam rekao da...

– Ne želim ponovo da slušam te gluposti! – prekide ga Natan odlučno. – Nisi iskoristio šansu zato što si obična budala, Lang. No, dobro, nećemo sada o tome – dodao je i okrenuo se prema Rirdonu. – Ti se vrati na osmatračko mesto i pripazi. Doduše, sada će ti Brodi organizovati zamenu jer treba da se odmoriš. Ali, i dalje mi odmah javljajte svaku promenu. U redu?

– Naravno, gazda.

– Možeš da ideš. Sačekaj Langa napolju jer imam nešto sa njim nasamo...

Dugonja se ćutke izgubio, a Natan Kros je uzdahnio i uzeo jednu od svojih skupih cigara.

– Zbog čega sam ti ja potreban, Nate? – upitao je Brodi iznenađeno ga odmeravajući. – Mislio sam da hoćeš da pazimo...

– Potreban si mi ovde u gradu – prekinuo ga je Kros oštro. – Hm... čuo sam da dolazi onaj đavolji brod „Teksaška kraljica”. Kažu da je bilo gužve kada je pristala dole u San Augustinu. No, bez obzira na to, brod je nastavio da plovi uzvodno i sada se približava gradu. Istovremeno pred sobom čisti kanal za plovidbu. Onaj Harvud je na pramac pričvrstio specijalnu grabulju i mali bager.

– Taj se ne šali – prokomentarisao je Brodi.

– Naravno! Što je još gore, najveći broj stočara je zainteresovan da stoku prevozi parobrodom pravo niz

reku... sve do velikih tržišta na Istoku. To je mnogo lakši način od dugih i iscrpljujućih dogona kroz divljinu.

– Dole će dobiti i veću cenu – dobacio je snagator tiho.

– Baš tako. Dakle, ako taj Harvud sklopi ugovor sa stočarima, direktno će mi staviti ruku u džep.

– Hm... vraški nezgodna stvar, gazda.

– Nego šta! Zato hoću da obideš sve rančeve i okolini... i sa nekoliko najboljih ljudi ubediš rančere da je gonjenje stoke uobičajenim putevima još uvek najbolji način da njihova goveda stignu na tržište. Jesi li me razumeo?

Ovaj se lukavo nasmeši.

– Naravno da jesam. I znaj da neće biti nikakvih problema, Nate. Videćeš...

– I vrati se do petka. Šta je? Šta me gledaš? Tada treba da doplovi prokleti Harvudov brod. Ah, možda će i uspeti da dođe dovde, ali ja ću se postarati da tu zauvek i ostane. Mislim da je dno Sabine najbolje mesto, zar ne? Hajde, sada kreni i ne zaboravi: do petka!

Brodi se isceri i bez pozdrava izjuri napolje.

XII

Laura Higinis se nije naročito žurila da stigne u Tajlers Lending. Pretpostavljala je da grad liči na mnoge slične gradove u Teksasu što joj nije

obećavalo neki provod niti otvaralo velike mogućnosti za uspeh u karijeri. Doduše, radilo se o karijeri kockara ali Laura je jednostavno radila ono što je najbolje umela: varala je i obmanjivala ljude bilo da im je pljačkala novčanike ili obmanjivala njihova srca. Naravno, ona za to nije marila. Za nju su ljudi bili samo nužno sredstvo, put po kome je morala da gazi idući sama kroz život, stepenice po kojima se penjala kako bi stigla do nekih, samo njoj znanih uživanja.

Ovoga puta puta njena nova žrtva bila je vlasnik i kapetan broda „Teksasčka kraljica“, Rup Harvud. Dinamičan i preduzimljiv, imao je neiscrpnu energiju svojih predaka što mu je omogućilo da, uz stalan rad, veoma brzo dospe u sloj uspešnih poslovnih ljudi. Imao je svoje prste i industriji, rudarstvu, a u poslednje vreme i u transportu. Poslednja njegova poslovna ideja bila je da „Teksasčkom kraljicom“ organizuje transport goveda rečnim putem.

Laura ga je upoznala u jednoj luci i odmah joj se učinio kao ličnost pogodna za ostvarenje njenih planova. Video ju je za kartaškim stoloim i zainteresovao, što je bilo dovoljno za početak. Snažne telesne građe, nehajno elegantan i veoma muževan, odmah je privukao njenu pažnju. Iako to sebi nije htela da prizna, dopalo joj se kako naređuje ljudima i

organizuje posao jer je volela muškarce od autoriteta. Volela ih je i u isto vreme mrzela, baš kao što je volela i mrzela Doka Holideja.

Kada joj je ponudio prevoz brodom bila je nemalo iznenađena.

– Ništa ne brinite, mis Higinis – odvratio je na njeno pitanje vezano za brod. – „Kraljica” je bila prevashodno putnički brod, ali sam ga ja preuredio za transport stoke. U svakom slučaju, imaćete udobnu i urednu kabinu i... ništa vam neće nedostajati, uveravam vas.

I zaista, pošto je ionako nameravala da pođe na zapad, putovanje brodom odgovaralo joj je više od dugog truckanja diližansom. Povetarac na reci godio joj je mnogo više od žege i oblaka prašine u teksaškoj ravnici. Osim toga, u kabini je uvek umala udobnu i čistu postelju, hranu joj je po želji spremao Harvudov kineski kuvar Čung Fu i što je najvažnije, bila je u društvu bogatog čoveka i potencijalnog udvarača za koga je procenila da bez odobrenja neće preći granicu učtivosti.

Posle višednevne vožnje parobrod je najzad napravio luk oko jedne rečne okuke i Laura je ugledala obrise kuća u Tajlers Lendingu. Priroda je bila divlja, ali istovremeno zanosna da je na trenutak zaboravila sve oko sebe i uživala u predelu.

Onda je osetila dodir nečije ruke po ramenu i iznenađeno se okrenu-

la. Pred njom je stajao Harvud ljubavno se smešeci i držeći u ruci durbin ukrašen bakarnim ivicama.

– Uzmite ovo – rekao je mahnuvši glavom prema udaljenim zgradama. – Možda ćete na pristaništu videti nekog poznatog.

Uzela je durbin i usredsredila se na posmatranje. Primaknute na veoma blisko odstojanje zgrade su izgledale nekako nesrazmerno kratke i smešno uobličene. Mogla je da pročitata natpise, vidi ljude na ulicama ali i okupljenu gomilu na pristaništu.

– Ne vidim nikog poznatog, a ni bilo kakav odbor za doček – kazala je mirno. – Znači li to da nas niko ne očekuje, mister Harvud?

– Ne znam... ne bih rekao – odvratio je Rup pažljivo posmatrajući ljude na pristaništu. – Hmm... ovi na doku mi liče na bandu siledžija, mis Higinis. Pored toga, sumnjivo mi je odsustvo žena i dece. Priznajte, krajnje sumnjivo ponašanje za ljude koji nikada nisu videli parobrod... Pa sećate se kako su nas dočekivali u drugim lukama?

Ona klimnu glavom.

– I meni su se ti na doku odmah učinili čudni. Zabrinuti ste, mister? Smatrate li da ćemo imati neprilika zbog najavljenog transporta stoke?

Harvud zabrinuto klimnu glavom.

– Pretpostavljam da je u pitanju tako nešto. Eh, možda nam predstoji vrlo surov i neprijateljski doček.

– Šta ćete učiniti?

– Izdubićemo kanal za plovidbu u sredini reke i tamo se usidriti. Mislim da je to mnogo sigurnije. Odatle ćemo poslati čamac na obalu da vidimo šta se događa. Uostalom, moram nekako stupiti u vezu sa prijateljima.

– Zar imate prijatelje u gradu? – upitala je radoznalo.

– Trebalo bi da imam... ako su stigli.

– Ako su stigli? Onda to i nisu neki pouzdani ljudi?

– Jesu, i te kako su pouzdani. Od njih nema pouzdanijih – odvratio je kapetan mirno. – Pa ko može biti pouzdaniji od jednog Vajata Erpa i Doka Holideja?

Laura je u trenu prebledela. Oči su joj sevnule divljim sjajem ali, koncentrisan na događaje na obali, njen sagovornik nije ništa primetio.

– I... oni bi trebalo da budu u Tajlers Lendingu? – upitala je kada se pribrala.

– Tako se bar nadam. Čak i ako nisu tu, ubeđen sam da će ubrzo stići. A znate li šta znači pomoć ta dva čoveka, mis Higgins? Iskreno rečeno, oni su korisniji od dva odreda vojske... bez preterivanja.

Dakle tako, pomisli Laura. Možda je sada kucnuo čas da konačno izravna račune sa omrznutim neprijateljem. A Rup Harvud joj može

poslužiti kao oruđe u priželjkivanom obračunu.

Kriomice je pogledala svoga domaćina, a onda osmotrila uskomešanu masu na doku. Ako se kapetanova predviđanja ostvare doći će do obračuna iz koga neko ko je mudar i promišljen može izvući popriličnu korist.

Zlokobno se osmehnula. Ako mi se Holidej nađe na putu utoliko gore po njega, zaključila je i sa osmehom dobacila – Zaista ste u pravu, mister. Ubeđena sam da Vajat Erp i Dok Holidej mnogo vrede i biće prava sreća ako su u gradu. Ja bih to iz sveg srca želela.

– Ne brinite, ja ću ih pronaći – odvratio je Harvud ništa ne sluteći.

– Polazim iz ovih stopa.

Zatim je prišao ivici komandnog mosta i pozvao mornare da spremе čamac za spuštanje. Posle toga pozvao je mašinsko odeljenje i izdao potrebna naređenja.

Plovidba za taj dan je bila završena.

XIII

Savezni šerif Vajat Erp nervozno se šetkao po hotelskoj sobi.

Sa ulice su dopirali glasovi pripitih ljudi i to ga je brinulo. Prišao je prozoru i video da se prema pristaništu sliva prava reka ljudi među kojima

je bilo najviše kauboja i goniča stoke.

Posle nekoliko trenutaka začulo se tiho kucanje na vratima: dva puta kratko i jednom dugo. Bio je to dogovoreni signal i on hitro priđe puštivši unutra sićušnog Sema Smajlija, gradskog raznosača vesti.

– Kao što ste pretpostavljali, ser – rekao je još uvek ubrzano dišući.
– Ljudi Nata Krosa predvođeni Langom Brodijem podbunjuju stočare protiv transportovanja stoke vodenim putem. Tu su i goniči stada koji su, zajedno sa Krosovim ljudima, proneli vest da je Harvud Francuz poreklom iz Nju Orleansa i da sa sobom vodi posadu sastavljenu od... od najgoreg šljama, ser. U stvari, sve je usmereno na to da grad ustane protiv „Teksaške kraljice”, čak i pre nego što lađa pristane.

Vajat se zamislio.

– To govore? Hm... prljava rabota.

Čovek se nakašlja.

– I to nije sve... Govore da i vi... da vi imate udela u tom biznisu i da tako... zloupotrebljavate položaj federalnog šerifa.

– Da, da... Izgleda da sam Natanu Krosu uterao strah u kosti tako što sam malo pažljivije zavirio u neke njegove poslove sa prodajom nekretнина. Razumem, želi da me ocrni pre nego što zakon uzme stvar u svoje ruke.

– Verovatno je tako. Ali šta da radimo?

– Misliš da će u pristaništu izbiti neredi?

– U najmanju ruku. Ima dosta pijanih, a vi znate da je pijana gomila spremna na sve.

– Dosta znaš, prijatelju – odvrati Vajat zamišljeno i instinktivno izvuкао pištolj kako bi ga proverio.

Smajli se zadovoljno osmehnu.

– Ja... predložio bih vam nešto, gospodine.

– Da čujem.

– Mislim da bi bilo najbolje da uzjasete konja i kidnete na Samersov ranč pre nego što grad eksplodira kao bure baruta.

Erp se osmehnu.

– Da znaš da to i nije tako loša ideja, prijatelju.

– Zaista tako mislite?

– Svakako.

– Onda? Da vam spremim konja?

– Ne.

– Ali rekoste...

– Da i ponavljam ti: to nije loša ideja da nije jedne stvari...

– A to je?

– Ja sam pre svega Vajat Erp, a onda i federalni šerif. Osim toga, na „Kraljici” je moj prijatelj!

Stari ga sa čuđenjem pogleda. Bio je iskren i pošten ali je u svojoj želji da pomogne zaboravio nešto što nije bila crta njegovog karaktera.

Zaboravio je da postoje hrabri ljudi.

U tišini koja je zavládala Erp je još jednom pogledao kroz prozor i tiho progundao:

– Kako bih voleo da je Holidej ovde...

XIV

Poslednji svežanj dinamitskih patrona eksplodirao je uz snažan tresak tako da su veliki komadi krečnjačkih stena poleteli visoko u vazduh praćeni erupcijom vatre i dima.

Kada se buka slegla Holidej je lagano podigao glavu radoznao da vidi da li se krečnjačka litica srušila i možda gurnula Belu Glavu niz padinu. Baš tada je povetarac odagnao prašinu i vidik pred njima bio je čist.

– Pogledajte ono! – dobacio je pre toga otegnuto zviznuvši.

– Gospode bože! – uzviknuo je Ket.

– Velika stena... Kazablanka... – mrmljao je Romero ništa ne shvatajući. – Nema je! Ali... gde je nestala, ljudi?

– Neka je vrag nosi u pakao! – odbrusio je Dok izlazeći iz zaklona i uputivši se nizbrdo. – Nema je i to je najvažnije. No, pogledajte šta je ostalo iza nje! Veliki otvor pećine... I po tome kako odavde izgleda pećina nije nimalo oštećena.

Ket i Romero su ćutke pošli za njim. Žurili su ka mračnoj ćeljasti pećine tek probijenom stazom. Stene koja je zatvarala ceo ulaz nije bilo i sada su lepo mogli da vide taman otvor koji je delovao tajanstveno i privlačno, ali isto toliko i opasno.

Stigavši prvi do ulaza, Holidej zastade i zagleda se u tamu. Vazduh je mirisao na memlu, ustajalost i prašinu koja je još uvek izbijala iz najudaljenijih uglova.

Ket i Romero su stali iza njega i ćutke zurili u nepoznato.

Onda su začuli uzbuđen ženski glas i ugledali Džuli koja se približavala na konju, teško napredujući novo-probijenom stazom.

– Idem da vidim šta hoće – dobacio je Holidej Ketu i Romeru koji su još uvek zurili u tamu. No, čim se Dok udaljio niz stazu koju je napravio dinamit. Njih dvojica su oprezno zakoraćili u pećinu.

Dok je stigao do kraja staze i sačekao da se devojka popne još nekoliko metara. Pošto je vetar snažno duvao Džuli je sjahala odmah pošto se zaustavila.

– Vidim da ste završili put – izustila je kao bez daha. – Ah... bože, da li je ono pećina? Ona za koju se pričalo da je u njoj smešten top...?

Taman kada je hteo da odgovori Holidej je krajičkom oka spazio neko kretanje. Hitro se okrenuo prema pećini i ispustu pred njom i...

nemalo se iznenadio ugledavši Keta i Romera koji su lagano gurali bronžani top na točkovima.

– Evo, Holideje, baš kao što je njegov deda rekao – dobacio je Ket čiji je glas prekidala škripa zardalih točkova.

– Ima li još nešto unutra?

– Dva tuceta đuladi i nekoliko buradi baruta.

– A blago?

– Samo nekoliko novčića u jednoj kožnoj torbici – odvratio je Ket.

Romero je ponovo ušao i posle nekoliko trenutaka pojavio se na dnevnom svetlu noseći u rukama zardalu sablju u ulubljenim koricama.

– Senjor! Senjorita! Pogledajte samo! Ovo je dovoljno blago za mene... Zamislite, mač moga dede!

Holideje se okrete prema devojci.

– Sada znamo da je bar deo legende istina.

– Sve je istina, mister Holideje – odvratila je Džuli Samers očiju sjajnih od oduševljenja. – Uz pomoć Luisove mape proverila sam oznake na starim kartama Biroa za nekretnine i sada sam sigurna da znam gde se nalaze potopljeni topovi. Da, baš oni čije su cevi napunjene zlatnicima i srebrnjacima!

XV

Rup Harvud je odlučio da krene u akciju i tajno se iskrca negde na

kopnu. Zato su čamac spustili sa suprotne strane broda u trenutku kada je „Kraljica” prišla bliže obali pa je, zaklonjen brodskim trupom, čamac lagano kliznuo ka kopnu. Tako je, zaklonjen brodom i rečnim rastinjem, kapetan Rup Harvud sa dvojicom mornara koji su veslali neopaženo napustio brod. Naravno, brodski krmar dobio je nalog da „Kraljicu” zadrži na istom kursu sve dok sa čamca ne dobije znak da nastavi plovidbu prema ranije dogovorenom planu. Inače, masa na obali je svakim časom postajala sve brojnija i glasnija.

Brzo su stigli do obale, tačnije rečeno, zarili su se u blato na mestu punom raznog rečnog rastinja. Ostavivši momke da čekaju, Rup je sam krenuo prema gradu. Cilj mu je bio da nekako pronađe Vajata Erpa i Doka Holideja mada nije znao gde se njegovi prijatelji sada nalaze. Ako su uopšte stigli...

Iako je poduhvat bio prilično rizičan, morao je da pokuša jer mu u datoj situaciji nije preostalo ništa drugo.

Ipak, bunilo ga je to što je u gradu vladao nered. Poznavao je Erpa i Holideja i znao da oni ne bi dozvolili divljanje gomile. Jedino pravo objašnjenje bilo je da nisu u gradu... ili da tu nije bar jedan od njih.

Prvo što mu je palo na pamet bilo je da potraži hotel. Uz prilično spret-

nosti i dosta sreće ubrzo je nabasao na zgradu hotela. Ne želeći da privlači pažnju lagano je stupio na trem, ušao u hol i posle ljubaznog pozdrava upitao za Doka Holideja.

– Ne, taj ne stanuje ovde – odvratio je recepcionar učtivo.

– A šerif Erp?

– Prvi sprat, soba broj devet. Šerif je gore.

Zahvalio mu je i žurno se popeo na sprat. Pošto je glasno zakucao vrata su se prvo lagano odškrinula i kroz njih je „provirila” cev Vajatovog revolvera. No, odmah zatim federalni šerif prepoznao je svoga prijatelja.

– Oh, Rupe, otkud ti? Tako sam se zabrinuo. Iskreno, nisam očekivao da ćeš pristati uz obalu.

– I nisam. Nekako sam se provukao čamcem. Vidim da sam došao u pravi čas. Spremio si se da pođeš, zar ne? Da li je Holidej tu?

– Ne, on je uzvodno na reci. Nisam ga video još od rastanka u Dalasu, ali sam primuo poruku koji mi je poslao. Kaže da im se pridružio mlađi Meksikanac koji je doneo neku mapu. Računa da će pomoću nje naći topove.

– Kakve topove?

– Topove iz naše istorije. Kao što vidiš, bavimo se raznim stvarima.

– Vidim. Ovde je prilično vruće?

– Da. Masa je pomahnitala i treba je smiriti. Uzmi moju skraćenu dvocevku i pođi.

– Ne, imam bolji plan. Hajde ti sa mnom na brod.

Erp se namrštio.

– Da pobegnem?

– Ne, ni govora. Reč je samo o taktičkom uzmicanju. Kada se duhovi smire biće lako. U ovom trenutku može doći samo do krvoprolića.

Posl kratkog razmišljanja Erp odvrati – Imaš pravo. Ponekad je potrebno biti mudar.

U međuvremenu „Teksaška kraljica” se već bila ukotvila na sredini reke.

Videvši da je prevarena i lišena zadovoljstva da se izivi kroz nasilje, polupijana gomila je besno zauralala, a mnogi su potegli oružje i ispalili po ceo šaržer prema brodu na sredini reke.

Za to vreme Harvud i Vajat Erp su, praćeni gradskim kurirom, neopaženo stigli do mesta gde ih je čekao čamac. Brzo su stigli do broda, a kada su izašli na palubi prvi oficir je prišao Harvudu i uzbuđenim glasom mu raportirao.

– Dobro je što ste došli, ser. Bio sam u nedoumici šta da radim.

– Šta da radiš? Zbog čega? – upitao je kapetan mršteći se.

– Zbog one putnice... gospođe Higgins.

Harvud se neprimetno trže.

– Šta je sa njom?

– Ne znam. Zapravo, ne znam šta je toj ženi palo na um, ali ona...ona je napustila brod.

– Napustila brod?! – ponovi Harvud zapanjeno. – A kako to? Kada?

– Čim ste vi otišli. Naime, svi smo posmatrali kako se iskrcevate i niko nije obratio pažnju na nju. I tek što ste zamakli u šumarak na obali, neko je viknuo i ja sam pogledao u vodu pored broda. I zamislite, mis Higinis je sedela u onom malom čamcu koji uvek vučemo pored broda i veslala ka kopnu. Niko nije video kada se iskrkala i odvezala čamac, niti je ona bilo šta rekla.

Harvud pogleda Erpa i slegnu ramenima.

– Sada još i to. Pa ako se toliko žurila mogla je da mi kaže. No svejedno, šta je tu je. Njen put je završen – dodao je tobože ravnodušno mada je Erp u tom glasu naslutio senku razočarenja.

– A ko je to? – dobacio je uzgred.

– Jedna putnica koja je putovala sa nama do grada – odvratio je kapetan, za trenutak se udaljio da bi se odmah potom vratio noseći flašu brendija i dve čaše.

– Red je da nazdravimo za susret, prijatelju – kazao je prijateljski se osmehnuvši.

Prva zdravica je prošla munjevito, a zatim je sledila i druga. Dok mu je Harvud nalivao piće Erp zapita –

Šta da preduzmemo? Imaš li neku ideju?

Rup sumnjičavo zavrti glavom.

– Pa ne znam... Ne verujem da će ona gomila na obali još dugo sedeti skrštenih ruku.

– Mislim da si u pravu.

– Da, da... znaš kako to ide. Pre ili posle sešće u čamce i splavove i napasti nas.

– Pa šta onda da radimo?

– Da se vratimo niz reku.

Vajat se ugrize za usnu.

– Znam šta misliš ali tako nešto je nemoguće.

– Zašto? Zar ti je toliko stalo do ugleda? Valjda ti je preča sopstvena glava? Uostalom, ovo nije posao za jednog čoveka, prijatelju.

– Nisi me razumeo – odvrati Erp mirno. – Prosto mislim da ću uspeti da iskoristim povoljan trenutak i uzmem stvar u svoje ruke. Čak i da nije tako opet ne bih otišao odavde. Osim toga, ne mogu ostaviti Doka na cedilu.

– Pa... nekako ćemo ih obavestiti da budu oprezni.

– Stvar je mnogo složenija. Pored onih topova koje sam već pomenuo u igri je i neko blago iz vremena konkvistadora. Za njim traga i neki Natan Kros, lokalni biznismen koji u Tajlersu izigrava gospodara. Baš on je podbunio ove ljude i napravio celu gužvu. Ako ga pronađu i Kros

to sazna... Moja obaveza je da pomognem, Rupe.

Harvud glasno huknu.

– Svi ti razlozi koje si izneo još više me uveravaju da treba da brišemo odavde. Koliko poznajem Holideja, on je u stanju da se sam stara o sebi.

– I sam znaš da mi je on prijatelj, Rupe.

– Da i to je u redu. Ali ja nisam mislio da ih jednostavno napustimo – požurio je on da objasni. – Samo sam ocenio da ostajući ovde izlažemo život opasnosti. Dakle, mogli bismo da se vratimo niz reku...

Erpovo lice se iznenada ozari.

– A kako bi bilo da pođemo uzvodno? Tamo gde se nalazi Holidej?

Harvud podiže obrve.

– Pa ne mogu pouzdano da tvrdim, ali sudeći po kartama, reka je iza ove tačke dosta plitka.

– Zar ne bi mogao da izdubiš kanal tom grabuljom i bagerom?

– Istina, mogli bismo da kopamo – složio se Harvud. – To bi išlo prilično sporo, ali nije nemoguće.

– Eto vidiš! I kada jednom stignemo do Holideja, mogli bismo da mu pomognemo da uz pomoć ovog istog bagera i dizalice izvuče te njegove topove! Tako nešto je moguće, zar ne?

– Jeste, mada bi dalja uzvodna plovidba mogla da bude veoma riskantna. Šta ako se nasučemo?

U tom trenutku sa palube se začula paljba. Harvud potrča ka vratima vadeći svoj „smit – veson“. Erp je pojurio za njim.

– Počelo je, dakle... – izustio je.

– Hoćemo li da zaplovimo kapetane? – upita jedan od oficira krećući se u cik–cak kako bi izbegao kuršume.

– Budite u pripravnosti i uključite mašine! – povikao je kapetan.

– Neka posada puca samo na one koji su se približili. Javi mašinistima da lično preuzimam bager! Treba da ga prate i čekaju moj znak! – dodao je i pre nego što je oficir uspeo bilo šta da kaže zavojitim stepenicama se sjurio na donju palubu.

Pazeći da ima dobar zaklon i jednim okom odmeravajući čamce koji su se približavali, kapetan je uključio motor kojim se pokreće teška grabulja, bolje reći kašika za kopanje mulja. Uz glasno zujanje, alatka se podigla i on ju je usmerio preko pramca, baš prema vodi odnosno dnu velike reke.

Za to vreme neki čamci su se sasvim približili i on ugleda ljude kako pokušavaju da se prebace na donju palubu i mornare koji ih odbijaju čačkljama i tojagama...

Nemoj sada da me izdaš, promrmljao je u sebi pomerivši ručicu dizalice. Mali motor je zabrektao pod teretom, debele čelične sajle su se zategle i grabulja se pojavila iz vode

„natovarena” muljem, kamenjem, komadima polutrulih panjeva i rečnim rastinjem.

Obrisao je znoj sa čela i gurnuo ručicu: teko natovarena grabulja se lagano zanjihala preko pramca, krenula u stranu i zaustavila se tačno iznad gomile čamaca pribijenih uz bok broda na kojima je vrvelo od ljudi.

Neki od njih su videli šta će se desiti i počeli bezglavo da skaču u vodu, glasno viču i upozoravaju ostale. Ipak, većina je bila sasvim zatečena i potpuno nesvesna opasnosti u kojoj se nalazila.

Onda je Rup do kraja spustio ručicu, čeljust velike kašike se otvorila, a stotine kilograma mulja i smrdljivog đubreta sa rečnog dna sručilo se na napadače. Ljudi su vrištali, skakali u vodu i dozivali u pomoć dok su panjevi, debele grane i komadi kamenja lomili splavove i prevrtali čamce.

Rup se okrenu i pogleda na palubu na kojoj se više nije nalazio nijedan napadač. Zadovoljan zbog uspešnog manevra, glasno je odahnuo i dao znak mašinistima.

Nekoiliko trenutaka kasnije motori su zagrmeli, krmar je preuzeo kormilo, a zvuk zvona označio je da brod kreće punom parom.

Onda je sirena „Teksaške kraljice” prodorno odjeknula i brod je zaplovio uzvodno od Tajlers Lendinga.

XVI

Kros je naprosto bio van sebe.

Lica crvenog od besa i neprirodno ispravljenih leđa, šetao je tamo amo po malenom dvorištu i besno psovao. Pred njim je stajala nekolicina ljudi predvođena Brodijem i tupo zurila u zemlju. Svi su bili mokri, blatnjavi i izubijani sa ostacima đubreta i rastinja u kosi.

– Neka vas đavo nosi, nesposobnjakovići! – vikao je. – Niste ni pokušali da potpalite taj klimavi parobrod!

– Pokušaj ti tako nešto kada ti na glavu padne tona blata i otpadaka – pravdao se Brodi sumornog lica.

– Možeš da nas grdiš koliko hoćeš, Nate, ali veruj da smo uradili sve što smo mogli...

– Niko ne bi učinio više – dobacio je neki brkajlija stidljivo.

– Ma nemojte? – izdra se Kros unozeći se Brodiju u lice. – Svako bi učinio više nego vi! Šta ste postigli, šta uradili? Jednostavno ih pustili da otplove!

Snažni Brodi prkosno zabaci glavu.

– E pa voleo bih da si ti bio tamo, da su ti usta, uši i nos bili puni blatnjave vode. Da, da, voleo bih da se to tebi desilo. Ha, garantujem da bi onda drugačije govorio, Krose.

Ovaj se zablenuo u Brodija pokušavajući da se savlada. Naravno, znao je koliko je snagator prek i osetio

da ne bi prezao da uzvрати. Zato se odmakao i drhtavim prstima zapalio cigaru.

– Dobro, ali pazite šta vam kažem – nastavio je tek posle nekoliko dimova. – Naterali smo parobrod da otplovi uzvodno, a to znači da će morati da se vrati i prođe pored Tajlers Lendinga. A to se neće dogoditi! Ta lađa neće proći dalje!

Još uvek ogorčen, Brodi ga upitno pogleda.

– Ne znam šta smišljaš, ali moram da ti kažem da je šerif Erp na tom brodu, Nate.

– Bio je tamo i kada smo prvi put napali.

– Ali ljudi to nisu znali! Da jesu, ne bi krenuli u napad ni za živu glavu, siguran sam.

Kros odmahnu rukom.

– O tome ćemo kasnije, Brodi, Sada nam je glavna briga da nađemo dovoljno dugačko uže ili lanac kako bi ga...

Zastao je u pola rečenice. Svi su podigli glave ugledavši jahača koji se zaustavio na kapiji, a onda utrčao u dvorište. Bio je to mršavi Rirdon, zadihani i oznojen na konju okupanom penom.

– Mister Krose, mister Krose! – izustio je kao bez daha. – Našli su ga! Našli su blago!

– Našli su... šta?

Rirdon je začutao pokušavajući da dođe do daha.

– Dinamitom su probili stazu preko krečnjačke litice i otvorili ulaz u neku pećinu... Video sam da su odande izgurali jedan top na točkovima i još neke druge stvari. Burence ili sandučić, nisam siguran šta od ta dva. Izneli su i topovsku đulad i...

– Šta govoriš? – prekinuo ga je Kros nestrpljivo.

–... i novac! Mnogo novca! Video sam kako se blista na suncu. Zlatan i srebrn novac, mister Krose!

Nekoliko trenutaka vladala je tišina puna neverice i iščekivanja.

– Legenda kaže da su Meksikanci u nekoj pećini ostavili jedan top zajedno sa nešto baruta, đuladi i jednim delom blaga – gotovo je prošaputao Kros. – Po predanju, ta pećina je zatvorena stenama.

– Znači da je legenda istinita, gazda – dobacio je čovek sa brkovima.

– Tako je. A po toj legendi Meksikanci su nekoliko topova „do grla” napunili zlatom i srebrom i zapečaćenih cevi ih gurnuli u reku. Kada su oni našli ovaj deo onda će nekako pronaći i ostatak. A to je toliko zlata da bi se njime moglo kupiti pola Teksasa! – rekao je, zastao za trenutak i ispod oka odmerio Brodija.

– Taj vražji Romero je sigurno imao neku dobru mapu. Oh, bože... Eto šta znači imati glupe saradnike.

Snagator se uzvrpoljio.

– Dobro, ali... Nije još sve izgubljeno. Treba da pronađu ostale topove.

– Ja bih rekao da su na dobrom putu – dobacio je Rirdon tiho. – Ovaj su konopcima spustili niz padinu, podmazali ga i odvukli za sobom.

Kros se namršti.

– To još ne znači da znaju gde su ostali topovi.

– Da, ali dok su se ona trojica vrzmala oko pećine sa ranča je doletela devojka i nešto im uzbuđeno objašnjavala. Ako mene pitate, gotovo sam siguran da je otkrila nešto o ostalim topovima.

– Tako znači... – promrmlja trgovac zamišljeno. – Dakle, moram da se odlučim... Đavo neka nosi prokleti parobrod i sve ljude na njemu. Ipak ćemo se okrenuti stvarima na kopnu – zaključio je jedva čujno, a onda se okrenuo prema Brodiju. – Skupi sve ljude koje možeš da unajmiš i dovedi ih ovamo. Krajnje je vreme da odemo na Samersov ranč i uzmemo stvar u svoje ruke!

– Mislim da bi to bila greška! – začuo se neki prijatan ženski glas.

Svi se okrenuše i na vratima hodnika ugledaše lepu ridokosu ženu zelenih očiju koje su izgledale zanosno ispod dugih trepavica.

Čak je i nadmenom Krosu trebalo neko vreme da se pribere.

– Ko... ko ste vi? I šta tražite ovde? – upitao je.

– Moje ime je sporedno, mister Krose. A šta ovde tražim reći ću vam... ali u četiri oka.

Radoznali trgovac mahnu rukom i ljudi se bez reči udaljiše. Onda je ljubaznim glasom pozvao damu da uđe.

– Da vidim šta imate da mi kažete, lepa damo. Ali molim vas da budete kratki.

XVI

Pucketanje logorske vatre u šumarku mešalo se sa drugim zvucima. Ali, osim te, prave vatre oko koje su sedele četiri osobe činilo se da je gorela još jedna. U stvari, bio je to odsjaj istinskog plamena na cevi topa izvučenog iz krečnjačke pećine.

Dok je Džuli pripremala večeru, Luis Romero je istrljao bronzanu cev vlažnim peskom i tako skinuo godinama taloženu rđu. I Ket mu se pridružio očistivši lafet i ostale delove i dobro napunivši ležište mašću. Pored samog topa poredali su zarđalu đulad i drveno burence sa barutom. Drugi delovi pribora bili su tu, sačuvani i celi kao da se oružje do nedavno koristilo.

Pre nego što se smrklo Ket je pažljivo pregledao topovsku cev i otvor za paljenje, a kada se spustio mrak uzeo je zapaljenu granu iz vatre, vezao je za šipku i brzo gurnuo u cev. Plamen je zasvetleo kroz otvor za paljenje jedva veći od vrha deblje igle.

– Top je ispravan kao da je juče izašao iz livnice – rekao je. – A to znači da su ostali ispravni i da ćemo u njima naći ono što tražimo. Naravno, ako budemo imali uspeha...

– Oh, naći ćemo ih – odgovorila je Džuli samouvereno. – U stvari, mislim da sam ih već našla. Ovaj žbunoviti plato kao i onaj do njega predstavljaju korita ona dva jezera o kojima sam vam govorila.

– Mislite na ona koja su ucrtana na mapi, a danas ih nema? – upitao je Romero.

– Baš ta. A pomoću druge vaše mape utvrdila sam sve što je potrebno. Baš sve.

Meksikanac klimnu glavom.

– Ja verujem da je računica mis Džuli tačna, senjori.

– Možda jeste – odvratio je Holidej. – Ipak ima nešto što mi se ne sviđa.

– A šta to? – upita Džuli nestrpljivo.

– Pa... mislim da su nam isuviše male šanse da te topove izvučemo na svetlo dana.

– Zbog čega?

– Možete li da zamislite koliko su oni teški, mis Samers?

– Ne, ali...

– Ja ću ih izvaditi – rekao je Romero i sve oči se okrenuše prema njemu.

– Da to nije malo previše tereta za vas, senjor? – šaljivo je dobacio Ket.

Meksikančevo lice builo je i dalje ozbiljno.

– Hoću da kažem da ću zaroniti i vezati ih konopcima. Posle toga ćemo morati da upotrebimo svu snagu da bi ih izvukli na površinu.

Holidej se blago osmehnu.

– Ne znam gde ste odrasli, Romero, ali je činjenica da niste živeli pored reke.

– Kakve to ima veze...? – izustio je Meksikanac nervozno.

– Naravno da ima. Da ste odrasli pored vode, znali biste da reka nosi mulj, granje i razne druge stvari. Dakle, i ako je tačno da su topovi tamo na okuci, mislite li da će ležati u vodi poređani kao u izlogu?

– Pa ne...

– Ako ih i nađemo biće zatrpani debelim slojem mulja, granja i obrasli rečnim rastinjem. Roniti u toj vodi i tražiti topove biće veoma riskantno...

Meksikanac slegnu ramenima.

– Ja sam navikao na opasnosti na koje se nailazi pri ronjenju – dobacio je sa osmehom spazivši iznenađenje na licima svojih sagovornika. – Naime, nekada sam bio lovac na bisere, a to je veoma težak posao. Ronio sam pored ostrva Santa Margarita u Meksičkom zalivu, borio se sa ajkulama, oktopodima, a jednom sam bio zatrpan u podvodnoj pećini. Srećom, sve sam preživao i zato se nadam da

ću prebroditi opasnosti koje se pojavljuju u reci.

– Koliko vremena je prošlo otkad ste ronili za biserima? – upitao je Džordžijanac mirno.

Romero se zamisli.

– Pet godina.

– To je dovoljno vremena da čovek izgubi i snagu i kondiciju. No, ima nešto što sam već ranije hteo da vas pitam, Luise.

Mladićeve oči se opasno suziše.

– Pitajte – rekao je kratko.

– Kako to da ste tek sada došli da potražite blago? I to baš u vreme kada su se pojavili opipljivi dokazi da takvo blago postoji.

– Mister Holideje! – opomenula ga je Džuli tiho, videvši da je Romero pocrveneo i da izbegava da pogleda Doka u oči.

– Neka... – najzad je kazao mladić i tako prekinuo neprijatno ćutanje.

– Majka mi dugo godina nije dala kožnu kutiju i... tek kada sam odrastao i pročitao mape shvatio sam šta predstavljaju.

– A kada ste shvatili?

– Bilo je jasno da se treba pripremiti i kupiti opremu, a mi smo bili siromašni. No, plata ronioca je mala pa sam pokušao ono što mnogi rade, odnosno, probao sam da prošvercujem nekoliko bisera i sakrijem ih od kontrole. Nažalost, bio sam uhvaćen pa su me dobro išibali i osudili na četiri godine robije. Kada se sve za-

vršio prodao sam bisere koje sam sakrio, kupio konja i ovo odelo i krenuo.

– Neprezno, mladiću, jako neoprezno – progundao je Ket odmahujući glavom.

Svi su začutali i neko vreme oko vatre je vladala tišina.

Onda je Dok ustao i pošao ka steni koja se nazirala u mraku.

– Ja ću stražariti prvi – rekao je kratko.

– Zameniću vas posle četiri sata – dobacio je Ket tiho.

Džuli se namrštila jer su je Holidejeve reči podsetile da ih sa svih strana vreba opasnost.

XVIII

„Teksaška kraljica” plovila je oko rečne okuke veoma sporo, poput osobe koja gazi po tankom ledu.

Odjednom se začulo grebanje broskog korita po rečnom dnu, lađa se zatresla i jednostavno stala. U mašinskom odeljenju se oglasilo zvono i brod se ponovo zatresao od „kontra” kretanja mašina kao i točka sa veslima.

Mutna voda se zapenila i snažno zakovitlala izbacujući na površtinu, komade granja i rečno rastinje, ali brod se nije pomerio.

– Do đavola! – začula se na komandnom mostu Harvudova psovka.

– Ako se zaglavimo ostaćemo ovde do proleća.

Zvonjenje u mašinskom odeljenju se ponovilo, motori su jače zabrekali, a veliki točak sa veslima počeo je brže da se okreće stvarajući oko sebe zavesu od sićušnih kapljica i vodene pene.

Ceo brod je podrhtavao i stenjao, ali se konačno pomerio: prvo malo, tek primetno, a onda uz jako grebanje i škripu kobilice zaplovio unazad.

Harvud je odahnuo i dlanom obrišao čelo.

– Spustite sidro! – povikao je.

– Šta ćemo sada? – upitao je Vajat Erp.

– Odavde pa nadalje plovidba će biti mrtvački spora. Moraćemo da prokopamo svaki metar. Dakle, naš prijatelj Holidej će morati da prička.

– Nadam se da nije u opasnosti – odvratila Erp zamišljeno.

* * *

Džuli se osvrnula oko sebe i onda dobacila Holideju – Po mapama i mom sećanju mesto bi trebalo da bude tu negde.

Dok klimnu glavom.

– Mislim da je tako.

– Mislite ili ste sigurni? I otkuda znate?

– Ja ću objasniti, mis Samers – ubacio se Ket. – Znao, rano jutros sam

pošao da razgledam okolinu i našao sam jedan ograđen prostor u jaruzi. Taj koral su verovatno koristili kradljivci stoke koji su vam ubili oca...

– Da li to znači...? – promucala je devojka jedva čujno.

– Da, to znači da je ovo ona okuka gde je vaš otac ubijen. Dakle, tu negde moraju biti i topovi sa zlatom. Samo ih treba naći.

– Ja ću ih pronaći – dobaci Romero samouvereno.

– Pazite se – opomenu ga Dok ozbiljnim glasom. – Ovde ima nekoliko virova što znači da je reka nanela svega i svačega.

No, Meksikanac je već skidao odeću.

– Čekajte me ovde! – dobacio je, prišao jednom kamenu koji se nadnosio nad vodu i skočio.

Prošlo je više od jednog minuta pre nego što mu se glava pojavila na površini i dobrih desetak sekundi pre nego što je uspe da progovori.

– Dole su! – izustio je još uvek zadihan.

– Koliko? – kratko je zapitao Dok.

– Dva! Prvi je duboko u mulju i viri samo jednu stopu. Drugi leži prevrnut. Hmm... neće biti lako da ih izvučemo. Ali, sada nema odustajanja, zar ne? Dajte mi neki konopac.

– Konopac? – ponovi Džuli sa čuđenjem – A šta će vam?

– Pa da ih vežem. Posle toga ćemo pokušati sa izvlačenjem.

Romero je do tada već ušao u vodu.

– Ti topovi već dovoljno dugo čekaju da budu izvučeni, zar ne? I ne znam ko ima više prava da to učini nego sin čoveka koji ih je gurnuo dole... to jest ja.

– To je istina – složila se Džuli..

– Ipak se čuvajte.

Mladić se samo nadmoćno osmehnuo i prišavši konjima vezanim u blizini, uzeo dva lasa. Na svakom je nešto napravio omču, stavio ih na ruke i udahnuvši vazduh, ponovo skočio u vodu.

Troje ljudi su ćutke posmatrali mreškanje vode, a onda se sve umirilo.

– Koliko duboko je otišao? – upitao je Ket.

– Rekao bih oko petnaest stopa – odvratio je Dok mirno.

– Nije baš mnogo za jednog lovca na bisere – primetio je kauboj.

– Svejedno, ipak ne bih voleo da sam na njegovom mestu. Dole sigurno ima nepredvidljivih struja i jakih vrtloga. Reka je dosta brza i u takvim uslovima... čovek nikada nije siguran šta će mu se desiti.

Stajali su tako na obali i netremice zurili u vodu koja je svetlucala i prelamala se onemogućavajući da se vidi bilo šta ispod površine. Sekunde su prolazile sporo kao večnost. Posle nekog vremena koje se čak i Holideju učinilo kao neuobičajeno

dugo, devojka uznemireno dobaci – Nema ga! Šta ako mu se nešto dogodilo?

– Nije, ne brinite se – pokušao je Dok da je umiri, mada je i sam bio prilično zabrinut. Po njegovom računu Romero je pod vodom bio oko dva minuta, a to je bila krajnja granica čak i za najveštijeg lovca na bisere.

I baš kada je pomislio da je mladić izgubljen, Džuli je povikala – Čini se da dolazi gore!

I zaista, na površini se pojavio klobuk vazduha i odmah zatim u dubini se nešto pomerilo. Trenutak kasnije Dok je ugledao mladićevo telo koje se približavalo površini.

I nehotice je odahnuo sa smeškom posmatrajući kako Romero izranja, izbacije vodu iz nosa, a onda neko vreme nepomično pluta dišući brzo i duboko. Tek kada je sasvim povratio dah doplivao je do obale gde su mu Holidej i Ket pomogli da se podigne i izađe iz vode.

Čim je stao na tvrdo tle mladić je odvezao konopce obavijene oko pojasa i tutnuo ih Doku u ruke.

– Evo! Ostatak posla je vaš!

Holidej klimnu glavom.

– Znaš li kako si ga zavezao? Ako se prevrne novac može ispasti iz cevi.

– Ništa ne brinite, senjor, o svemu sam mislio. Brinem o tom novcu kao da je već moj.

– U redu – prihvatio je Dok i okrenuo se prema Ketu. – Dovedi odmah dva konja. Pokušaćemo da ih izvučemo.

Kauboje je odmah doveo konje i privezao konopce za jabuke sedla. Zatim je pažljivo dohvatio uzde i poterao životinje napred.

Konji su poslušali naredbu i krenuli a užad se zategla kao strune.

Životinje su se upinjale lagano ali sigurno i... teret se odjednom pokrenuo.

– Hajde, još malo! – vikao je Dok.

– Vucite! Tako...

– Još malo, još malo... Ćihaa! – dobacio je Ket.

Životinje su poslušno nastavile. Iako su to bili jahaći konji nenaviknuti na terete, upornost i čvrstina ljudi pored njih pomogla im je da daju sve od sebe. U jednom trenutku teret je počeo da klizi po dnu, životinje su i dalje hrlile napred upadajući u pesak, dok su ih Ket i Holidej neprestano bodrili.

Posle nekih desetak minuta top težak skoro pola tone uspešno jer izvučen na obalu.

Svi su odahnuli kao da ne veruju da su konačno speli.

– Cev je otvorena – kazao je Holidej koji je prvi prišao topu. – Srećom, ne potpuno – dodao je zavlačeći ruku u otvor. – Nešto novca je ispalo napolje ali je glavnina još uvek unutra – kazao je, dohvatio komad gvožđa

kojim je kopao rupe za postavljanje dinamita i zavukao ga u cev.

Snažno lupivši nekoliko puta razbio je deo čepa, a onda ponovo zavukao ruku. Izbacio je nešto sitnog krečnjaka, peska i mulja, a zatim izvadio nekoliko zlatnika. Sjajan, žut metal bljesnuo je na suncu i svima je zastao dah.

– Ah! – uskliknula je Džuli i poklopila usta šakom.

Dok je još jednom pokušao i ovoga puta izvukao punu šaku starih zlatnika sa likom španskog kralja Filipa. Tek tada je devojkicu obuzelo oduševljenje.

– Uspeli smo! Uprkos svega smo uspeli, mister Holideje! Sve je tu!

– To ćemo znati tek kada izvučemo i drugi top, mis Samers. No, možemo se nadati uspehu.

Na isti način kao iprvi, posle pola sata izvukli su i drugi top. Kod ovoga je cev bila zapečaćena drvenim čepom, a zatim zalivena voskom. On je sprečio truljenje drveta tako da je drugi „trezor” bio sasvim neoštećen i čist. Posle malo muke čep je izvađen i iz cevi je pokuljala zlatna reka.

Svi su nepomično stajali opijeni uspehom kada se začuo fijuk kuršuma koji se odbio o metalni okov topovskog lafeta.

Uplašena zvonkim odjekom, Džuli je kriknula i pala na leđa.

Holidej i Ket su istoga trena potegli revolvere dok se Romero u jednom

skoku našao pored Džuli i odvuкао je u zaklon iza jedne omanje stene.

Naravno, i ostali su se bacili na zemlju dok su svuda oko njih fijukali meci. Što se tiče Holideja i Keta, oni su lagano dopuzali do topa i malo osmotrili okolinu.

Vodeći sa sobom dvadesetak ljudi, Natan Kros i Lang Brodi su na konjima tutnjali rečnim gazom i jašući prema šljunkovitoj obali, neprestano pucali iz revolvera.

Odmah zatim Holidejev kolt je prasnulo i jedan konj je pao oborivši pritom jahača koji je pokušao da ustane. Do tada je i Romero počeo da puca i, držeći šestometak u svakoj ruci, sipao vatru na napadače.

Ni Džuli nije sedela skrštenih ruku i prasak njenog malog kolta resko se probijao kroz grmljavinu težih i „ozbiljnijih” oružja.

Juriš Krosovih najamnika razbili su hici ispaljeni iz Holidejevog pištolja. Precizna vatra iz tog paklenog oružja pogađala je cilj i sagorela hrabrost napadača. Jednog za drugim, oborio je četvoricu konjanika što je bilo sasvim dovoljno za ostale...

Kao po komandi svi su okrenuli konje i panično ih poterali ka suprotnoj obali reke. Okupili su se tek u šumarcima na kraju šljunkovitog gaza, daleko od domašaja Holidejevih kuršuma. Nemoćni da bilo šta preduzmu, ljutito su psovali kajući

se što su prihvatili poziv za ovako nešto.

– Mora da su nas posmatrali – doviknuo je Holidej Romeru i Džuli puneći revolver.

– Videli su kako smo izvadili topove i zaključili da smo odigrali svoje – procenila je Džuli.

– Što znači da se neće zadržati na jednom pokušaju – dobacio je Ket.

– To je izvesno – složio se Dok motreći kretanje protivnika.

Džuli uzdahnu.

– Da, vratiće se, ali s tom razlikom što ih ovaj put možda nećemo zadržati.

– Hoćemo – dobacio je Džordžijanac odlučno i svi podigoše glave iznenađeni ovakvom čvrstinom. – Kete – nastavio je obraćajući se kauboju – da li si rekao da je top ispravan?

– Jeste, mister. Ispravan je kao da je spremljen za paradu. – Samo... – nastavio je kolebajući se jer nije znao šta Holidej smeri.

– Pomozi mi – prekinuo ga je Džordžijanac rukom pokazujući kako da se došunja na drugu stranu. Stvari su mu postale jasnije kada je video da Dok okreće sjajnu bronazanu cev prema šumarku sa napadačima.

– Sto mu gromova! – povikao je.

– Ne mislite valjda...

– A šta drugo možemo da učinimo? – uzvratio je Dok smireno. – Zapni!

Ket je još uvek neodlučno stajao jer mu se Dokov predlog učinio nekako... neverovatan.

– Hajde, guraj! – požurivao ga je ovaj. – Taj top nam je jedina prednost.

Kauboj priđe i klimnu glavom

– Ali... Šta ako nam se taj „starac” rasprsne pred očima?

– Pa kakva je razlika da li ćeš poginuti od kuršuma ili eksplozije topa? – podsmehnuo se Dok.

Kauboj nije odgovorio.

Pritrčao je buretu sa barutom, skinuo već ranije otkovani poklopac i zahvatio barut bakarnom mericom a onda ga žurno preneo u cev. Kada je završio punjenje glasno je uzdahnuo.

– Sada treba naći neki čep kojim će se barut nabiti u cev... – preslišavao se tiho.

– Košulja – dobacio je Holidej.

Za tren oka je iscepao košulju, komad savio u gužvu i pomoću šipke koja je ležala pored cevi nabio barut koliko god je mogao. Posle toga nam je preostalo samo završno punjenje.

Ali čime da ga napuni? Đule je za ovu priliku bilo nenefikasno, a olova za karteč nisu imali. Onda je Holidej u cev ugurao dvadesetak praznih čaura, a pošto ni to nije bilo dovoljno, potrčao je do tek izvađenog topa i iz cevi uzeo pregršt zlatnika.

Ket ga je zabezeknuto pogledao.

– Ne mislite valjda...?

– Naravno da mislim – hladno je odvratio Džordžijanac. – Naši životi su skuplji od zlata – rekao je, sasuo zlatnike u cev i prosto ih nabio zgužvanim delom košulje.

I mada se njima činilo da je punjenje trajalo kao večnost, sve su obavili za nepuna dva minuta. To je bilo dovoljno napadačima da se okupe i ponovo žestoko zapucaju.

To je trajalo svega nekoliko trenutaka, a onda su uz duvlju viku, Kros i Brodi povelili ljude u napad.

– Zadržite ih malo! – doviknuo je Holidej Ketu i Romeru. – Završavam punjenje za tridesetak sekundi.

Ova dvojica su bez reči poslušala i ubrzo su meci poput rojeva pčela leteli na sve strane.

Dok je za trenutak podigao glavu i igledao napadače predvođene Brodijem.

– Požuri, Holideje, požuri! – vikao je Ket vadeći metke iz opasača.

Samo desetak sekundi kasnije vazdušni udar koji je proizvela strahovita eksplozija oborio ga je na zemlju, a oblak bele prašine pomešane sa plamenom suknuo mu je iznad glave. Ipak, Ket je uspeo da pogleda gore i vidi kako se sredina grupe ruši i pada kao posečena nekom džinovskom sekirom. Ljudi, konji i delovi leteli su na sve strane odbačeni strahovitim udarom zlatnog karteča. Na gazu, plitkoj vodi i prilazu obali koprcali su se ranjeni i unesrećeni

napadači, preplašeni i zaprepašćeni onim što se desilo.

Oni koji su ostali nepovređeni bez reči su okretali konje i grabili prema šumi. Ali Brodi se nije obazirao na njih. I dalje je terao konja, stisnutih zuba i lica izobličjenog od mržnje. Pognut sasvim napred kao da želi što pre da ga dohvati, pripucao je na Holideja.

Dok je spazio kako se približava i shvatio da je došlo vreme konačnog obračuna. Zato je izvukao revolver iz futrole i u magnovenju se bacio u stranu, ispalivši dva metka dok je još leteo kroz vazduh. Kotrljajući se u stranu, spazio je žućkasti plamen iz Brodijevog revolvera, osetio podrhtavanje zemlje pod kopitima koja su mu protutnjala pored glave... Odmah zatim Brodijevo ogromno telo tresnulo je na zemlju nekoliko metara dalje i otkotrljalo se niz obalu.

Nekoliko minuta kasnije lagano je ustao i otresao prašinu sa odela. Pre nego što je vratio revolver u fitrolu pogledao je prema šumici.

Tamo više nije bilo nikoga. Oni koji su preživeli bezglavo su bežali preko ravnice ostavljajući iza sebe samo oblak prašine.

Na rečici i peščanoj obali nije više bilo nikoga.

– Dakle, gotovo je – dobaci Dok sa nerskrivenim zadovoljstvom. – Sada slobodno možemo reći da su zalato i topovi naši.

– To je samo delimično tačno – začuo je hladan Meksikančev glas iza sebe. – Nešto od tog vašeg plana bi se moralo korigovati, mister Holideje.

Džordžijanac se okrenuo kao ošinit munjom.

Pred njim je, sa revolverom u ruci stajao Romero, lica razvučenog u zadovoljan osmeh.

– Šta ovo znači, mladiću? – upitao je Dok hladno.

Meksikanac nije odmah odgovorio.

– Šta znači? – ponovio je pitanje kao da se čudi. – Pa, trebalo bi svima da bude jasno...

– A šta to? – dobacio je Ket nestrpljivo.

– Oho... postali smo nervozni – podmevao se Romero. – Pa, konačno smo našli ono što smo tražili i sada treba da se dogovorimo o podeli. Naravno da kao najzaslužniji ja imam pravo na najveći deo. I da vas uzgred opomenem: dalje ruke od revolvera, mister Holideje.

Dok je bio savršeno miran. Posmatrao je Meksikanca i neprestano razmišljao o tome kada će se neki novi element umešati u tok događaja. Naime, iz iskustva je znao da sve što čovek pokušava da ostvari u jednom momentu biva izloženo uticaju nekih nepredviđenih okolnosti, odnosno da svaki, pa i najsavršeniji plan često biva osujećen dejstvom nepredviđenih činilaca. To mu se događalo toliko puta ranije i sada se ponovilo.

Nepredviđeni činilac pojavio se u vidu ludo hrabrog Luisa Romera, mladića ogromnih apetita.

– Tako znači, prevara! Pa, mogli smo tome da se nadamo.

Mladićevo lice se za trenutak uozbiljilo.

– Ne bih upotrebljavao tako teške reči, mister Holideje – odvratio je se vajuć oćima. – Ne bi rebalo da zaboravite da smo mi, Meksikanci, jedan ponosan narod i da ne podnosimo uvrede. Takvim rećima nema mesta, pogotovo u ovom našem slućaju.

– Šta Źeliš time da kaŹeš?

– Ono što sam već rekao: da sam najzasluŹniji za uspeh i da mi pripada najveći deo. Pa, ko je doneo karte, ko je omogućio nalaŹenje topova i napokon, ko je ronio i izlagao se opasnosti da bi ta prokleta oruŹja konaćno ugledala svetlost dana? Ja! Prema tome, ko bi trebalo da dobije najviše?

– Zar to ne moŹe da se dogovori bez revolvera?

Mladić se nasmeja.

– MoŹda i moŹe, ali ja nisam hteo da rizikujem. Vi Amerikanci ste ćesto surovi i nepravedni. Romero je to iskusio mnogo puta i ne Źeli da se igra svojom srećom. Hmm... mislio sam da neću morati mnogo da objašnjavam i da će me ćovek vašeg kova razumeti.

Dokovo lice bilo je potpuno bezizraŹajno.

– Šta predlaŹeš? – hladno je upitao.

Romero se okrete oko sebe i uzdahnu.

– Pošto me istorija ne interesuje, nemam ništa protiv da zadržite topove. Ali, zlato je moje.

– Sve? – dobaci Ket iznenaćeno.

– Pa kakva je to deoba, mladiću?

– Onakakva kakva je jedino moguća – odvrati Romero spremno.

– Dakle, biću kavaljer i neću traŹiti da mi vratite onu šaku zlatnika koju ste ispalili iz topa. To odbijam kao troškove ekspedicije.

– Lepo od tebe – dobaci Dok podmešljivo. – No, da li si pomislio da ti ovako nešto ne moŹe lako proći?

– Kako to misliš, Holideje?

– Sasvim jednostavno. Znaš, nije dovoljno doćepati se nećega. Treba to i saćuvati, odnosno, plan sprovesti do kraja. Da bi to učinio tako nešto moraš nas pobiti.

Meksikanac se prezrivo osmehnu.

– UobraŹeni Amerikano opet potcenjuje moj narod. A ja to najviše mrzim. Znaš, Holideje, Luis Romero nije glupak kao što svi mislite. I da ti bude jasno, nemam nameru da vas pobijem.

– Nego? Baš me interesuje šta ćeš da uradiš?

– Evo, odmah ću ti reći. Ovde imamo ćetiri odmorna konja, zar ne? Na dva ću natovariti svo zlato, a druga dva ću jahati na smenu. I pre nego

što vi stignete do grada i dignete uz-
bunu, ja ću biti daleko, veoma dale-
ko – rekao je mladić i zadovoljno se
osmehnuo.

– Ne, bogami nećeš! – odjeknuo je
glas Džuli Samers. – Baci oružje,
Romero, držim te na nišanu!

Svi su se okrenuli i pogledali prema
steni koja je do maločas služila kao
zaklon devojci i Meksikancu. Sada
je tamo stajala Džuli Samers drže-
ći mali revolver uperen u mladiće-
va leđa. Po njenom energičnom držanju
moglo se zaključiti da ozbiljno misli
iako joj je ruka sa oružjem jedva pri-
metno podrhtavala.

Ne spuštajući cev revolvera, Ro-
mero se upola okrenuo i pogledao
devojk. U njegovim očima videlo se
iznenađenje, dok je lice dobilo ljutit,
moglo bi se reći gnevan izraz. Nije
očekivao da će mu baš sada, kada je
bio ubeđen da ima bogatstvo u ruci,
jedna hrabra i odvažna devojka po-
kvariti plan.

Naravno, nije znao da li će Džuli
ostvariti svoju pretnju niti da li će,
ako se odluči da puca, biti tako pre-
cizna i uspeti da ga pogodi.

Ali, rizik je bio veliki. Suviše veli-
ki s obzirom da je posle silnih muka
stigao nadomak cilja.

Ne znajući šta da radi ljutito je
zaškripao zubima, a u očima mu je
sevnuo plamen mržnje. Nevoljno je
rešio da rizikuje jer nije video drugi
izlaz.

Ali, sledilo je još jedno iznenađe-
nje.

Naime, baš kada je razmišljao na
koju stranu da se baci i pripuca začuo
je iza sebe nepoznat ženski glas.

– To isto važi i za tebe, devojko.

Svi pogledaše prema jednoj grupi
stena koja se nalazila desetak me-
tara iza Džuli Samers. Tamo je, sa
sjajnim niklovanim revolverom nje-
nog oca stajala ridokosa Laura Hi-
gins i ciljala pravo u devojku. Njen
hladan podsmešljiv pogled išao je od
lica do lica da bi se na kraju zadržao
na Doku Holideju.

– Ne bih se mešala u ovu raspravu,
gospodo jer ne pretendujem ni na
zlato ni na topove – kazala je savrše-
no mirnim galsom bez trunke uzbu-
đenja. – Ali... – zastala je pritom na
sekund ili dva – želim da izravnam
neke račune sa gospodinom Holide-
jem i zbog toga moram stati na stra-
nu ovog mladog Meksikanca. Dakle
– dodala je malo oštrije – baci revol-
ver, curo, ili ću ti prosvirati kuršum
kroz glavu!

Niko nije znao da li bi Laura u slu-
čaju nužde ostvarila svoju pretnju.
Istina, pucnjava nije bila njen metod
jer je osoba njenog kova obično ko-
ristila druge načine za obračun sa
ljudima. Osim Holideja, to niko od
prisutnih nije znao tako da nikome
nije palo na pamet da odbije da je
poslušna.

S druge strane, Džordžijanac je u potpunosti bio svestan situacije.

Iako kritičan, trenutak mu je pružao dobru šansu jer je Romerova pažnja bila donekle skrenuta na nekog drugog. Iskoristivši taj momenat, Dok se bacio u stranu i u padu potegao revolver.

Ovoga puta pustolov je potcenuio Meksikančevu sposobnost reagovanja.

Romerov revolver je grmnuo brzinom munje i kuršum ga je očešao po grudima. Sekund kasnije, on je u magnovenju opalio. Želeo je da izbiје mladiću oružje iz ruke, iako ga je vreli dodir kuršuma osvestio i podsetio da se radi o borbi na život i smrt.

Hitac teškog kalibra pogodio je Romera u rame i odbacio ga na zemlju. No, temperamentni Meksikanac se nije predavao. Levom rukom se mašio drugog revolvera i... Dok više nije imao izbora. Drugi kuršum iz njegovog „linkolna” pogodio je Romera pravo u srce.

Odjednom je svuda zavládala grobna tišina. Čuo se samo tihi žubor reke, dunuo je slab povetarac i oblaćiće barutnog dima poneo prema drugoj obali.

Svi su stajali nemi pred prizorom jedne suvišne, nepotrebne smrti.

Prokleti sjaj zlata odneo je sa sobom još jedan mladi život...

Gotovo svečanu tišinu prekinuo je žurni bat koraka. Tek tada se Holidej okrenuo i pogledao u tom pravcu.

Imao je šta i da vidi.

Vitka prilika Laure Higinis žurno je zamicala za stenje...

Topot kopita koji se začuo neposredno posle toga otkrio mu je da je, kao i svaki lukavi kockar, riđokosa lepotica u zaklonu sakrivala još jednu kartu: šansu za bekstvo.

No, pre nego što je poterala konja u trk, Laura je povikala glasom drhtavim od mržnje: – Iako si se opet izmigoljio, znaj da će te moja osveta jednoga dana stići, Holideje! Nikada, nikada ti neću oprostiti!

Zatim je podbola konja i nestala u obližnjem šumarku.

Holidej je kratko uzdahnuo i vratio revolver u futrolu.

Zatim je iz pozlaćene tabakere izvadio jednu cigaru.

Život ide dalje, pomislio je i duboko udahnuo dim.

KRAJ

MARKETPRINT

ИЛУСТРОВАНА
БИБЛИЈА
СТАРИ ЗАВЕТ
ЗА ДЕЦУ

ИЛУСТРОВАНА
БИБЛИЈА

СТАРИ ЗАВЕТ
ЗА ДЕЦУ

NE SAMO
LEP POKLON
VEĆ I KORISNA
LEKTIRA
ZA NASTAVU
VERONAUKE

250
динара

МАРКЕТПРИНТ
Poštarina uključena u cenu!

**80 STRANA,
U PUNOM KOLORU,
KORICE PLASTIFICIRANE
SA ZLATOTISKOM**

Detaljnije informacije:
Telefon 021 443 400
telefaks: 021 6331 067
mail: mprint@neobee.net

21000 Novi Sad, poštanski fah 20
Đorđa Zličića 34

ISSN 0353-0000

00420